

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXVI. EVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN.

1938 OKTÓBER 13.

NO. 41. SZÁM

Vár egy gyönyörű szép ország...

A SZTRÁJKOLÓ Bányászok HIÁBA KERESIK A KÖZPONTI VEZÉREKET

A UMWA igazi urai el vannak foglalva más dolgokkal és a bányászok érdekeit olyan kis emberek képviselik, akik maguk se mernek valami határozott lépést tenni

A cambriai puhaszén mezőn napnál világosabban látható a tény, hogy a dolgozó bányászok teljesen saját erejükre vannak utalva és segítséget a United Mine Workers of America központi vezetőségétől, főleg John L. Lewis elnöktől a mai viszonyok között nem várhatnak.

A Sterling Coal Company bányászai október 6-án sztrájkba léptek az egyes számú bányában, mert a társulat a szerződés megszegésével büntetéseket rótt rájuk a nem tiszta szén után. Alig kezdődött meg a sztrájk az 1-es számú bányában, a társulat 2-es számú bányájának munkásai szintén kivonultak a munkából, hogy bányásztársaikat segítsék.

Az elégedetlenség nem mai keletű. Olyan régóta panaszkodtak a bányászok a Sterling Coal Company ellen, hogy a UMWA központja egy Daniel Moriarty nevű kis hivatalnokot küldött ki a helyszínére, aki megállapította, hogy a bányából kikerülő szénben legfeljebb pár font idegen anyag van, holott a szerződés 40—60 font salakot enged meg. Moriarty ezt az eljárást elítélte, de egyben kijelentette azt is, hogy neki az egyszerű megállapításon kívül más hatásköre nincs és a bányászokat nem tudja segíteni.

A bányászok minden lehető megpróbáltatást, hogy Washingtonból egy illetékes embert kap hassanak, aki nevükben a társulattal egyezkedjék. A UMWA urai azonban el vannak foglalva más dolgokkal, még ha akarnának, akkor se törődhetnek.

Háromszázötven ember áll most tétlenül Bakerton városban, a cambriai puhaszén vidék közepén és várja, hogy mi lesz velük? A két bánya ugyan csak három napot dolgozott he tenként, de ennek a keresetnek elvesztése is igen súlyos csapás.

Ilyen körülmények között nem meglepő az a hír, hogy a progresszív szervezők máris megjelentek Bakertonban és izgatják a bányászokat, hogy szakszervezetet, amelytől védelmet nem kaphatnak. Ha a progresszívek meg tudják vetni lábukat Bakertonban, annak egyedül John L. Lewis lesz az oka, aki egyáltalán semmit se törődik ma már a bányászokkal. Talán abban reménykedik, hogy novemberben a CIO szabályosan is megválasztja elnökének és akkor átadja a bányászokat valaki másnak, ami a bányászságra nézve, az adott viszonyok között igazi szerencse lesz.

TESSÉK EZT FIGYELMESEN OLVASNI

Ezeket a sorokat legyen szíves figyelmesen végig olvasni mindenki és akit családja ér, az vessen majd magára.

Tavaly kevés volt a Magyar Bányászlap naptára, mert csak annyit nyomunk, amennyire rendelést kapunk.

Sokan szerettek volna az Óhazába is küldeni naptárt, de mikorra észbe kaptak, már késő volt.

Legyen hát vele tisztában mindenki, hogy minden előfizetőnek annyi naptárt rendelhet, amennyit akar. A naptárakra huszonöt centet kell küldeni szállítási díjúl darabonként, akár ide, akár az Óhazába kell azt küldeni.

Az Óhazába küldött naptárakat egyenesen innen küldjük el és az is csak 25 centbe kerül.

Sokan három-négy naptárt is rendelnek az Óhazába külföldi címekre, mert 25 centért kellemesebb ajándékot nem küldhetnek haza és otthon ezeknek a naptáraknak örülnék.

Gondolja meg hát mindenki jó előre, hogy kinek akar nap-

tárt küldeni és küldje be hozzá a címetek s annyi 25 centet, ahány naptárt rendel.

Ezeket a 25 centeket külön nem nyugtazzuk, de mindenki nyugodt lehet, hogy a naptárak pontosan és idejében elmennek.

Egyelőre ne rendeljen senki naptárt a jelenlegi Csehszlovákiába, mert ott még nem végeles a helyzet és a cseheknek megmaradt részekre a naptárainkat bajosan fogják beengedni.

Ne várjon senki, küldje be az előfizetési és a rendeléseit a naptárra.

És jól teszi mindenki, ha belép az előfizetési versenybe.

—o:—

KIMENTETTÉK A BOOTLEG Bányászt

Pottsville határában egy bootleg bányában dolgozott George Kaminsky 44 éves bányász, mikor a tető leszakadt és a kijáratot elzárta. A szerencsétlen embert csak negyven órai munka után tudták ki-
adni.

— Az újjászületett boldog ország —

Mindenki beléphet a versenybe és mindenki megláthatja a boldog és reménykedő Magyarországot a Bányászlap költségén. — A verseny azonnal kezdődik és 1939 január 31-én záródik

A Magyar Bányászlap új előfizetési versenyt nyit ezzel a számmal és három hajójegyet ad ki azoknak, akik első helyekre jutnak a versenyben.

A hajójegyek a North German Lloyd leghatalmasabb hajóra szólnak és a nyertesek 1939 július elején indulnak. Visszatérhetnek két éven belül, mikor akarnak.

A verseny feltételeit a lapunkban közölt hirdetésben meg lehet találni és szeretettel kérünk mindenkit, hogy azonnal lépjen be a versenybe.

Testvérek, idáig a könnyes-gyászos Magyarország felé siettünk, ebben a nagy társas utazásban a hajó a boldog, az újjászülető, a revíziós Magyarország felé vs'z bennünket.

Idáig gondterhes, bánatos emberek vártak otthon bennünket, most reménykedő, vidám, boldog magyarokat fogunk otthon találni.

Boldog a nép nemcsak azért, mert Trianon vasbillincsei kezdenek hullani a meggyötört Magyarország testéről, hanem azért is, mert a jövő év a földreform esztendeje, amikor a magyar zsellér-nép igazságot és földet kap.

Testvérek, díjakat gyakran ígérnek az újságok, néha nagyon nagy díjakat, néha kisebbet. Némelyik újság a megígért díjakat kiadja, némelyik nem adja.

A Magyar Bányászlapról tudja mindenki, hogy aimt ígért, azt mindig meg-

adta, hogy ebben az évben ötven mentek az Óhazába a Magyar Bányászlap költségén.

Aki vágyik haza, aki a gyermekét szeretné hazaküldeni, aki barátja ennek az újságnak, az lépjen be nyomban a versenybe.

Jól tudják előfizetőink, hogy lehetetlen dolgokat nem várunk és nem kérünk.

Hiszen akik ebben az évben hajójegyet nyertek, azok közül némelyiknek nem kellett harminc előfizetést sem szerezni.

Tudjuk, hogy sok magyar nincs semerre, hogy tömegeket nem állíthat a lap előlfeztől, a bányász-tábor katonái közé senki, nem kell hát senkinek visszariadni a munkától.

A jóbarát, a rokon, a jóismerős szívesen segíti azokat, akik belépnek a versenybe. Ezt el is várjuk, ki is kérjük minden jóakaru embertől.

Ne habozzék hát senki, ne riadjon vissza senki, mert aki elhatározza, hogy megnyeri ezeknek a hajójegyeknek valamelyikét, annak nincs komoly akadály az útjában.

Az a fő, hogy senki ne késlekedjék, hogy senki ne gondolkozzék, mert minden nap számít és minden előfizetés pontot jelent a versenyben.

Testvérek: "Ott vár bennünket egy szép ország..."

ROHAMOS LETT A TERJESZKEDÉS

A progresszívek kerületi irodát szerveztek már Harlan városában is

A bányászok egységét bontó progresszív munka egyre rohamosabban halad előre. Legújabbban már a harlani mezőkre is bevonultak a progresszívek és egyelőre nyolc lakállal megalakították a negyedik kerületet, amelynek kerületi irodája magában Harlan városában van.

Kentuckyban, Lynchben értek el meglepő sikert a progresszívek. Megalakították a 405 számú lakállt, amelynek már az alakuláskor kétezerből több tagja lett. Az alakulógyűlést erőszakkal próbálták megzavarni, de a bányászok határozott komolyságával szemben a támadók meghátráltak.

Amit eddig tagadtak és tagkargattak a progresszívek, azt most Joe Ozanic elnök nyilvánosságra hozta. Bejelentette, hogy Pennsylvániában a szervezési munka, amelyet titokban folytattak, annyira előrehaladt, hogy most már nyíltan viszik azt tovább és a legkövetkező időn belül mintegy negyven lakállt tudnak elszakítani és magukhoz átkapcsolni.

A kettős unió átka még nem érezhető erősen, de annak káros következményei hamarosan meglesznek és a megbontott egység kárát érezni fogják.

Magyar Nefejejts

Benes már távozott a helyéről, de itt vannak még azok a gyalázatos magyarok, akik az "Észak-amerikai Demokratikus Magyarok Szövetsége" nevű kommunistaalakulattól azt a becsutelen sürgönyt elküldték.

Mire várnak még a fehérjósok, a groszok, a kovácsandorok, a pintérek, meg a mekkekerek, mért nem mennek Benes után, ha ígéretük dacára "hazája határait" megvédeni nem tudták?

Magyarok, van-e ezetek el, van-e a Magyar Virágnak helye közöttünk? Magyar Amerika, Ne felejts!

HALÁLLAL VIVÓDIK A Bányá ALDOZATA

Gallitzinban, a Pennsylvania Coal and Coke Company 10-es számú bányájában Walter Baughman bányász oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházban a halállal vívódik.

FEJÉT TÖRTE ÖSSZE A KÉT CSILLEKOCSI

Cloverdalen, Pittsburgh közelében a Pittsburgh Terminal Coal Company telephén két csillekocsi ütközött, szétverte James Hanlon bányász fejét, úgy, hogy a szerencsétlen ember azonnal meghalt.

GAZDÁT CSERÉL AZ EMPIRE CO.

A W. Virginiában dolgozó nagy bányavállalat rövidesen más kezekbe megy át

Az egyik nagy West Virginia államban dolgozó bányavállalat közás hamarosan gazdát fog cserélni, de az üzemet nem szüntetik be, hanem még ki fogják terjesztani szélesebb arányokra az új tulajdonosok.

Több, mint negyven év óta dolgozik West Virginia McDowell megyéjében az Empire Coal and Coke Company, a melynek fő bányája és központi irodája Landgraf telephén van. A vállalatot eredetileg az öreg William D. Ord alapította, aki annak ma is elnöke és akinek a pocahontasi szén-terület megnyitása körül igen nagy érdemei vannak.

Az Empire Coal területe a pocahontasi szénmezőkön 1400 akker földet ölel fel, amelyet a négy évtized alatt állandóan üzemben tartottak és még ma is van benne a szakértők szerint legalább két millió tonna olyan szén, amit nagyon könnyű szerrel lehet kibányászni.

Az öreg Ord elérkezettnek látta az időt arra, hogy nyugalmába vonuljon és ezért áru bocsátotta a bányát, amely hamarosan új kezekbe jut. Az egyik nagy pocahontasi bányavállalat tett ajánlatot az Empire részvények átvételére és az üzletet pár hét alatt meg is kötik.

VEGYEN ELŐ EGY CERUZÁT ÉS SZÁMOLJON

Akik ebben az évben a Magyar Bányászlap versenyében nyertek és Magyarországon jártak, 241 dollárt érő hajó és vasúti jegyet nyertek a munkáért.

Voltak olyanok — a legtöbbben, — akik 28—30 előfizetés

HÁROM HALOTT ÖT SEBESÜLT

A kanadai Nest Pass Coal Company bányájában nagy baleset történt

Kanada nyugati részének, British Columbiának egyedüli félig keményszén bányája a Coal Creek folyó mentén, Fernie város közelében van. Ez a bánya látja el a kanadai hajókat szénnel és munkája állandó.

A nagy arányokban dolgozó Crow's Nest Pass Coal Co. társaságában most a tető beszakadt és három bányász azonnal megölt, ötöt pedig súlyosan megsebesített. A bánya bejáratát a sziklák teljesen elzárták és legalább négy heti javítási munkára van szükség, hogy az üzemet újra meg lehessen kezdeni.

A bányászok mind kanadai állampolgárok voltak, mert British Columbia törvényei szerint más a szénbányákban nem dolgozhatnak.

—o:—

500 Bányász SZTRÁJKOL

A Hooversvillen levő bányából kivonultak a Wilbur Coal összes emberei

A cambriai szénvidéken, Johnston közelében, Hooversvillen a Wilbur Coal Company összes bányászai, számszerint ötszázán, nyílt szavazást tartottak és azután valamennyien abbahagyták a munkát.

A társaság szerint a bányászok nem adtak semmi magyarázatot arra, hogy miért léptek sztrájkba, de a lokál annál világosabban beszélt. A lokál szerint a bánya egy év óta hetenként legfeljebb két napot dolgoztatott, úgy, hogy a bányászok végtelen nyomorúságba jutottak. A társaság most elrendelte, hogy minden bányász két hetenként csak egy napot dolgozhat, ami helyhez köti ugyan a bányászt, de elveszi a jogát attól, hogy reliefet kérjen.

Ez a sztrájk egyedüli oka. Még a reliefen is jobban lehet élni, mint a társaság által nyújtott kereseten.

megszerzésével nyerték meg a nagy díjat. Valószínű, hogy ennyi az új versenyben is elég lesz.

Még ha a nyertesek maguk fizették volna ki az összes előfizetéseket, akkor sem fizettek volna többet, mint vagy száz dollárt, többen még annyit sem, tehát még akkor is kerestek volna százötven dollárt.

Gondolja ezt meg mindenki és lépjen be a versenybe.

És gondoljon meg mindenki még egyet.

Aki a jegyet megnyeri és bármi okból nem használhatja azt fel, az másnak adhatja, ajándékba vagy pénzért, mert nem kötik ki, hogy az illetőnek magának kell az Óhazába elmenni. Aki tehát nálunk nyer, az BIZTOSAN NYER.

Lépjen be tehát még ma a versenybe.

—o:—

TART A SZTRÁJK NANTICOKEBAN

A Susquehanna Collieries Company 5. és 7. számú bányájában a UMWA 898. számú lakálljának tagjai még július 14-én sztrájkba léptek és bár azóta nevükben több egyezséget kötöttek különböző tényezők, a bányászok nem tértek vissza a munkába.

A sztrájkolók szerint senkinek nincs joga arra, hogy nevükben egyezséget kössön, csak a lokál tisztviselőnek, mert mások a bányászok sérelmeit nem ismerik. Ezért minden békeajánlatot visszautasítottak és addig maradnak a sztrájkban, amíg a bányatársulat a lokálokkal nem köt egyezséget.

—o:—

BÖRTÖN ELŐL A SZÉN Bányába

Wilkes Barre városában a rendőrbíró többször megintette Frank Karcsek 22 éves legényét, hogy a bootleg bányászattal hagyjon fel és mikor az intés nem használt, akkor két hónapi fogságra ítélte.

Karcsek arra kérte a bírót, hogy csak másnap zárassa le, mert közben fontosabb dolgait rendezni fogja. A bírő ezt meg is engedte, de mikor a rendőrök másnap Karcsekért mentek, nem találták meg.

Karcsek a saját bootleg bányájának tárnájában rejtőzött el és állítólag annyi élelmiszert vitt oda magával, hogy két hónapig nem kell a napvilágra jöiön. Karcseket most mint szökevényt fogja a bírő újra megbüntetni.

Mi van Magyarországon

NÉMETORSZÁG ARNYÉKÁBAN

Magyar Amerikában Németországot és Hitlert illetőleg két fábort találunk s mind a kettő szélsőséges, mert nem a tényekre, hanem érzelmekre alapoznak.

Az egyik, a radikálisak táborában — és az értelmiségiek között is — az a vélemény uralkodik, hogy Magyarország kormányát, mert összehasonlítva, mert barátságban vannak a Hitler kormányával és nem akarják az Istennek se meglátni, hogy a két ország egymás mellett található a térképen.

Nem akarják tudomásul venni, hogy Magyarország buza- és rozs-területénél sokkal több szőlőt, szőlőt és szőlőt termesznek, mint az amerikai államok. S hogy a magyar gazdaságban a szőlőtermesztésnek a legnagyobb szerepe van, és hogy a magyar gazdaságban a szőlőtermesztésnek a legnagyobb szerepe van, és hogy a magyar gazdaságban a szőlőtermesztésnek a legnagyobb szerepe van.

Nyugat-Európa piacait a magyar földről csak Németországon, a német vasutakon át lehet elérni, ahol a magyar áruknak olyan fuvardíjat szabhatnak, amilyent akarnak.

Magyarország tehát ki van szolgáltatva nagy mértékben Németországnak s ezen semmit nem változtat az, hogy Hitlert szeretjük-e, vagy gyűlöljük, bámuljuk-e, vagy utáljuk.

Az egyik ezt nem akarják meglátni, azokról a jóhiszeműséget nem lehet feltenni.

A másik szélsőség, a náciizmus felé hajló szélsőség — s különösen az antiszemitizmus felé hajló szélsőség — féltékeny lát Hitlerben, csupán azért, mert külpolitikai sikereit az idő múlásával automatikusan — a logika törvényei szerint — meghozta.

Ez a társaság azt szeretné — ha ennek a vágnak egész hangos szóval kifejezést még nem adtak — ha a magyar nemzet az alkotmányát felrugná, ha a hitlerizmus karjaiba rohanna.

Ez a szélsőség a tényeket szintén nem ismeri, vagy nem akarja ismerni.

Németországnak ugyan szüksége van a magyar buzára és a többi magyar terményre, de a Hitler kormány erősen viszszaél az erőviszonyokkal és Magyarország kormányának a legnagyobb küzdelmeket kell vívni, hogy a magyar természet megfelelő árat és — pénzt kapjon.

A német birodalom még a tavalyi, az 1937-iki termésért tartozik husz millió felüli összeggel a magyar nemzetnek.

Tartozik azért, mert nemes valutával nem akar — talán nem is tud — fizetni és tartozik azért, mert amire Magyarország szüksége lenne, azaz nem akar fizetni.

Amíg Austria volt Magyarország szomszédja, a kis ország a magyar termésért fával fizetett és vaséccel.

A bekebelezés után a német kormány ezeket a fizetéseket beszüntette, a vasérc és faszállítás megállította és csak iparcikkkel akar fizetni.

A szépen fejlődő magyar ipart ez természetesen megölné.

Fényképező gépe van már Magyarországon elég embernek e egyéb aprósággal is el van látva Magyarország, amire van is, nincs is szüksége.

És a termés nagy részét mégis Németországban kell elhelyeznünk, mert a távoli államok részint nem vettek abból eleget politikai okokból, részint nem tudták a távoli szállítás különbözetét fizetni.

Ma Magyarország kormánya Görögországnak próbál búzát eladni, hogy onnan vasércet kapjon cserébe s mindenki megértheti, hogy a két anyag szállítása külön teher Magyar-

Irtá: HIMLER MÁRTON

ország számára — fát pedig Dél-szláviából vásárolnak, ahol azért csak igen kis részben tudnak magyar áruval fizetni.

S mert minden cserébe nem kapnak, baromfit, tojást, vaját, gyümölcsöt és némi zöldséget a nyugat-európai piacra szállítanak, ahol azokat bizony veszteséggel kell eladni, hogy valutához jussanak, amire beruházásoknál van szükségük.

(Ez magyarázza azt is, hogy miért juthat az amerikai magyar olyan nehezen és csak részletekben az otthon levő pénzéhez. A kiutalt dollárokért Magyarországnak nagy árat kell fizetni.)

Itteni — különösen radikális lapokban — azt olvastam, hogy az európai országok, különösen Anglia és Németország tülekedtek a magyar buzáért. Sajnos, ezt a "tülekedést" én nem láttam. Anglia hajlandó volt egy bizonyos mennyiségű búzát ebben az évben és esetleg még egy évben megvenni, de hosszú kötésre nem volt hajlandó.

Olaszország a leszerződött részt átvette, a többi Németországnak kellett eladni.

Németország, mint fentebb írtam, politikát is vegyít a vásárral.

Két nappal azután, hogy Magyarországra érkeztem, a magyar uborka és a magyar paradicsom kilója lezuhant tizenhat fillérről két fillérré, mert a német deviza hivatal nem akart pénzt adni magyar zöldségért.

Ugyanakkor Imrédy magyar miniszterelnök Rómában járt, ami a német kormánynak nagyon nem tetszett, mert úgy érezték, hogy oda kellett volna mennie először.

Ak'k akarták és akik értették hozzá, az olasz látogatás és az uborka árak közt az összeköttetést meglátták.

Mikor a kormányzó németországi útjában megegyeztek, a magyar zöldség és a magyar zér ismét megtalálta az útját a német piacra.

Magyarország kormányának emberfeletti küzdelmet kell vívni, hogy a nemzet politikai függetlenségét teljesen, gazdasági függetlenségét a lehetőség szerint megtartsa.

És ezuttal nem a jelenlegi, hanem minden volt és leendő magyar kormányról beszélünk, tekintet nélkül arra, hogy annak a kormánynak a belpolitikája kedves-e előttünk.

Akik azonban itt felelőtlenül a magyar kormányt állandóan a Németországgal fentartott barátságáért vonják felelősségre, mert nekik a Hitler személye és politikája nem tetszik — ahogy nekünk még annyira sem tetszik — azoknak azt ajánljuk, hogy talán menjenek Magyarországba uborkát, vagy egyebet termelni és ott állapítsák meg, hogy újat huzhat-e a magyar kormány Hitlerrel?

Akik viszont olyan nagyon szerelmesek itt Hitlerbe, azoknak azt ajánljuk, hogy nézzenek tovább az orrukánál és érdeklődjék meg, hogy mennyivel többet kell a szegény Magyarországnak a görög vasércért fizetni, mintha azt megkapná a természetes piacon, ahol végre is nemzetünknek még a tavalyi termésért is tartoznak.

És végül azt ajánljuk annak a szerencsére egész kis töredéknek, amely akár itt, akár ott-hon attól a gondolatától sem iramlak részint nem vettek abból eleget politikai okokból, részint nem tudták a távoli szállítás különbözetét fizetni.

Ma Magyarország kormánya Görögországnak próbál búzát eladni, hogy onnan vasércet kapjon cserébe s mindenki megértheti, hogy a két anyag szállítása külön teher Magyar-

ország számára — fát pedig Dél-szláviából vásárolnak, ahol azért csak igen kis részben tudnak magyar áruval fizetni.

S mert minden cserébe nem kapnak, baromfit, tojást, vaját, gyümölcsöt és némi zöldséget a nyugat-európai piacra szállítanak, ahol azokat bizony veszteséggel kell eladni, hogy valutához jussanak, amire beruházásoknál van szükségük.

(Ez magyarázza azt is, hogy miért juthat az amerikai magyar olyan nehezen és csak részletekben az otthon levő pénzéhez. A kiutalt dollárokért Magyarországnak nagy árat kell fizetni.)

Itteni — különösen radikális lapokban — azt olvastam, hogy az európai országok, különösen Anglia és Németország tülekedtek a magyar buzáért. Sajnos, ezt a "tülekedést" én nem láttam. Anglia hajlandó volt egy bizonyos mennyiségű búzát ebben az évben és esetleg még egy évben megvenni, de hosszú kötésre nem volt hajlandó.

Olaszország a leszerződött részt átvette, a többi Németországnak kellett eladni.

Németország, mint fentebb írtam, politikát is vegyít a vásárral.

Két nappal azután, hogy Magyarországra érkeztem, a magyar uborka és a magyar paradicsom kilója lezuhant tizenhat fillérről két fillérré, mert a német deviza hivatal nem akart pénzt adni magyar zöldségért.

Ugyanakkor Imrédy magyar miniszterelnök Rómában járt, ami a német kormánynak nagyon nem tetszett, mert úgy érezték, hogy oda kellett volna mennie először.

Ak'k akarták és akik értették hozzá, az olasz látogatás és az uborka árak közt az összeköttetést meglátták.

Mikor a kormányzó németországi útjában megegyeztek, a magyar zöldség és a magyar zér ismét megtalálta az útját a német piacra.

Magyarország kormányának emberfeletti küzdelmet kell vívni, hogy a nemzet politikai függetlenségét teljesen, gazdasági függetlenségét a lehetőség szerint megtartsa.

És ezuttal nem a jelenlegi, hanem minden volt és leendő magyar kormányról beszélünk, tekintet nélkül arra, hogy annak a kormánynak a belpolitikája kedves-e előttünk.

Akik azonban itt felelőtlenül a magyar kormányt állandóan a Németországgal fentartott barátságáért vonják felelősségre, mert nekik a Hitler személye és politikája nem tetszik — ahogy nekünk még annyira sem tetszik — azoknak azt ajánljuk, hogy talán menjenek Magyarországba uborkát, vagy egyebet termelni és ott állapítsák meg, hogy újat huzhat-e a magyar kormány Hitlerrel?

Akik viszont olyan nagyon szerelmesek itt Hitlerbe, azoknak azt ajánljuk, hogy nézzenek tovább az orrukánál és érdeklődjék meg, hogy mennyivel többet kell a szegény Magyarországnak a görög vasércért fizetni, mintha azt megkapná a természetes piacon, ahol végre is nemzetünknek még a tavalyi termésért is tartoznak.

És végül azt ajánljuk annak a szerencsére egész kis töredéknek, amely akár itt, akár ott-hon attól a gondolatától sem iramlak részint nem vettek abból eleget politikai okokból, részint nem tudták a távoli szállítás különbözetét fizetni.

Ma Magyarország kormánya Görögországnak próbál búzát eladni, hogy onnan vasércet kapjon cserébe s mindenki megértheti, hogy a két anyag szállítása külön teher Magyar-

ország számára — fát pedig Dél-szláviából vásárolnak, ahol azért csak igen kis részben tudnak magyar áruval fizetni.

S mert minden cserébe nem kapnak, baromfit, tojást, vaját, gyümölcsöt és némi zöldséget a nyugat-európai piacra szállítanak, ahol azokat bizony veszteséggel kell eladni, hogy valutához jussanak, amire beruházásoknál van szükségük.

(Ez magyarázza azt is, hogy miért juthat az amerikai magyar olyan nehezen és csak részletekben az otthon levő pénzéhez. A kiutalt dollárokért Magyarországnak nagy árat kell fizetni.)

Itteni — különösen radikális lapokban — azt olvastam, hogy az európai országok, különösen Anglia és Németország tülekedtek a magyar buzáért. Sajnos, ezt a "tülekedést" én nem láttam. Anglia hajlandó volt egy bizonyos mennyiségű búzát ebben az évben és esetleg még egy évben megvenni, de hosszú kötésre nem volt hajlandó.

Olaszország a leszerződött részt átvette, a többi Németországnak kellett eladni.

Németország, mint fentebb írtam, politikát is vegyít a vásárral.

Két nappal azután, hogy Magyarországra érkeztem, a magyar uborka és a magyar paradicsom kilója lezuhant tizenhat fillérről két fillérré, mert a német deviza hivatal nem akart pénzt adni magyar zöldségért.

MAGYARORSZÁG

Irtá: FAY FISHER ANDOR az Associated Hungarian Weeklies budapesti szerkesztője

Címe: Budapest — Hotel Metropole

E sorokat szeptember 19-én vettem papírra.

Azért tartom szükségesnek a dátumot megjelölni, mert hiszen most mértőföldes lépéseken száguldanak az események, míg ez a levél, amiben ezt az írást küldöm, legjobb esetben is 10 nap alatt jut el rendeltetési helyére.

Hetek alatt újra nagyon feszült lett a helyzet Európában és ma, amikor e sorokat írom, talán közel vagyunk ahhoz, hogy a kibontakozás útjára lépnek az illetékes államférfiak.

Amerikában már talán, amikor e sorokat írom, az újságok headlinejai háborús híreket böffentenek — ezt teték májusban is, amikor ott voltam — ma még itt mindig azt reméljük, hogy nem lesz háború.

Hogy a hatalmaknak sikerül vérontás nélkül is békésebb atmoszférát teremteni a Duna mentén, mint eddig volt. Hogy a párisi környéki békék égbekiáltó baklővéseit most már

szik majd a jövőben, hogy barátságot tartson azzal a hatalmas szomszédal, amely agyon nyomhatja, ha a deviza kiutalást egyszer lezárja; másrészt mindent elkövetnek, hogy Magyarország politikai függetlenségét és a lehetőség szerint a gazdasági függetlenségét megtartsák.

Csak az egyik, vagy a másik szélsőség megerősödése zökentheti ki abból a középutból, amelyen haladnia kell minden magyar kormánynak, hogy Magyarország érdekeit a lehetőségig megvédje.

mindenütt belátják és reparálni fogják, hogy ne kelljen az emberek millióit újra vágóhídra vinni.

A mesterségesen, hazugságon és félrevezetésen felépített Csehszlovákia testéből lefaragják azokat az országrészeket, melyekhez semmi jussuk nem volt és ezzel igazságot szolgáltatnak azoknak a népeknek, melyek husz év óta szenvedtek a cseh igát.

Igy lesz-e? Hiszem, hogy igen. Még hozzá hamarosan.

* * *

Budapest igazán a nyugalom képét mutatja ezekben a nagyon is sorsdöntő napokban. Az utca külső képe is, sajtolás is. A magyar újságok most igazán megmutatták, hogy nagy kérdésekben nincsenek ellentétek a lapokban szélső baltól szélső jobbig. Mérsékletet és önuralmat mutattak és olyan uri hangot, mely ilyen lázas napokban igazán dicséretre válik.

* * *

A leglazasabb napon utaztam el Győrre a Verhovay és Bányászlap verseny győztesével, akik Ári Béla Verhovay igazgatóval tértek vissza Amerikába.

Persze: nekem nagyon fájdalmas, mikor el kell búcsuznom amerikai magyar testvéreimtől és különösen fáj búcsuznom ezektől az emberektől, barátaimtól, Ári Bélától, — akihez hasonló nagyon sok második generációs fiatal emberre lenne szüksége Magyar Amerikának — Érsek József és Lengyel János Bányászlap

győztesektől, Mészáros Györgytől, a pittsburghi magyar élet vezető egyéniségétől, no és Medve Ferenc windbereri bodymától.

Ahogy Komárom mellett elhúzott a gyorsvonat, velük együtt szemléltük — egész jól lehetett ezt látni — a tulodalon a cseheknek a nagy katonai készülődést. Akkor raktak ki éppen a megrakott vasuti kocsikból hadiszereket, géppuskákhoz szükséges kis kocsikat.

Győrben sem lehetett látni semmi izgalmat, bár már több családnál voltak a tulodalról vendégek, akik a cseh komizkodások elől jobbnak látták magyar területre húzódn.

Késztelenül itt most bizonytalan az élet. Nem tudjuk, mit hoz a következő óra.

En mégis hiszem, hogy mikor e sorokat nyomtatják, nem dörögnek az ágyuk Európában.

* * *

Roosz szünet volt ebben az évben Magyarországon.

Sok eső esett augusztusban, szeptember elején, amikor pedig a szőlőnek szép napos időre lett volna szüksége. Érés helyett rothadni kezdtek a fürtök és ami termés lesz is, abból sem lesz jó bor.

Két hónap alatt emelkedett is a bor és borból készült pálinka ára.

Ma például Gyöngyös — Eger vidékén azért a borért, amiért 16—20 fillért fizettek literenként — persze nagyban vásár-

lás esetén — már 30—40 fillért kell fizetni.

És nincsenek nagy készletek. Verpelét vidékén alig maradt mult évi termésből eredő bor, Egerben a vörös bikavér lett nagy kincs.

* * *

A jószágartató gazdáknak igen nagy csapást mért az idén a jó Isten. Az ország legnagyobb részében száj és körömfájásban szenvednek a jószágok, ami nagyon nagy baj az állattenyésztéssel foglalkozó gazdáknak. Legtöbb megyében e miatt hónapok óta nem lehet állatvásárokat tartani és alig van igy forgalom az állatpiacon.

Megjegyzendő: főleg a megszállt Felvidékkel és Ausztriával szomszédos megyékben legnagyobb a járvány, amely területeken sokkal előbb lépett fel ez az állatbetegség, mint nálunk.

* * *

Egy amerikai magyar színművész szerepelt itthon a nyár folyamán a budapesti rádióban, aki Amerikában állítólag Anita Suli néven arat nagy sikereket. A művész családja neve Suli Anna. Budapesti tartózkodása után ellátogatott abba a faluba is, ahonnan szülei elindultak a tengerentúlra, a Moson megyében levő Halászbába. Ott nagy szeretettel vették körül az amerikai énekesnőt, aki szent misén egyházi énekekkel gyönyörködte rokonságát és annak a falunak népét, ahonnan szülei származnak. A halászbai nagyon megszerették a közvetlen, kedves amerikai lányt és nagyon sajnálták, mikor eltávozott körükből.

—:o:—

RÖVID HIREK

Sok az adó? Ne panaszkodjunk. Németország polgárai keresetének a felét veszi el adó fejében. Hol vagyunk mi még ettől!

* * *

A svéd ipari termelésében nincsenek munkás zavarok! Nem, csoda! A svédok a legnagyobb emberek és okos ember kerül minden ellentétet.

* * *

Azt mondják, hogy az államférfiakkal nagy képzelt tehetség van szükségük. Más kint nem tudnának annyi új adófajtát kitalálni.

Ha azt akarja hogy — NYOMTATVÁNYAI

a legizlésebb formában, a legjutányosabb áron, a megállapított időre, az előirt módon készüljenek és legyenek szállítva az ország bármely részébe,

LAPUNK NYOMDÁJA

a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére

- LEVÉLPAPIROK
- BELÉPTI JEGYEK
- BORITÉKOK
- RÖPCÉDULÁK
- PLAKÁTOK
- SZÁMLÁK
- NÉVJEGYEK
- ALAPSZABÁLYOK
- MEGHIVÓK
- ÉRTESÍTŐK
- KÖRLEVELEK
- RÖPIRATOK
- KÖNYVEK
- CIMKÉK

és minden nyomdai szakba vágó díszes vagy egyszerű munkák

Kérjen árajánlatot minden nyomtatványára

AMERIKAI MAGYAROK SZÁLLODAJA BUDAPESTEN

METROPOLE

VII. RAKÓCZI UT 58
a város szívében
Telefon 1-389-50
Sürgőnycim: Metropol

150 modern szoba. — Patinált kiváló konyha. — Nagy kávéház. Éttermekben esténként a legjobb magyar cigányzene. — A Tálkertben jazz-band és tánc.

Ha hazautazik, szálljon a

METROPOLE-ba
MÉRSEKELT SZOBA-
ÉS PENZIÓ ÁRAK

E lap magyarországi szerkesztője:
FAY FISHER ANDOR
Állandóan szállodánkban lakik.
Keresse fel, ha Budapestre jön.

AZ ÉN UTÓDAIM A ROVIDJÉT HUZZÁK

Eszem ágában sincs, hogy izgatásra vetemedjek. Éppen csak feljajdulok, mikor azt látom, hogy Amerikában az én utódaim, akik már négyen vannak, a rövidbjét huzzák a dolgoknak.

Engem és a többi amerikai magyart abban a hitben ringattak, hogy Amerikában nincs különbség ember és ember között, mindenki egyforma, az elnök se több, mint a hétköznapi ember, az is csak Mister, a jussból neki se jár több, mint másnak.

Ezt mondja az alkotmány is, amely mindnyájunk legfőbb ura. És elvben ugyanis van, hogy amihez bárkinek jussa van ebben az országban, az megillet mindenkit közülünk.

Az alkotmány megírása óta azonban sok minden történt ebben az országban, ami a benne foglalt elveket ellentétbe hozta a gyakorlattal. Amit engem illet, a magam jövőtát, nincs az ellen személyemre vonatkozólag semmi kifogásom. Megnyugodtam én régen abban, hogy én és a többi öreg amerikai magyar csak bevándorlók vagyunk, akiknek kevesebb a jussunk, mint másnak. Nem az alkotmány szerint, a mely nem tesz különbséget itt született polgár és másutt született polgár között, csak egyetlen esetben (az elnöki szék betöltése körül, ami nagyon jogos), de a gyakorlat szerint másként szól a nóta. És nekem ez a gyakorlat sok bánatot okozott akkor, amikor kártékony voltát utódaimmel szemben éreztem, akikből van nekem ez idő szerint négy. Másnak több, mert hiszen nálam jobb, szaporább magyarok is vannak. Én a gyengébbek közé tartozom.

Nagyon egyszerű példával mondhatom el most azt, hogy miért jajdulok fel az utódaim érdekében? És feljajdulásomba bele foglalom minden más hasonszórú amerikai magyart.

Arról olvastam, hogy Virginia állam A'alexandria nevű városában, amely meglehetősen közel van Washingtonhoz, van egy középiskola (High School), amely most lett száz esztendő. Episcopal High School of Alexandria ennek az intézménynek a neve és már a címe is mutatja, hogy az episcopális egyház fenntartása alatt áll.

Mivel az én két gyermekem amerikai High Schoolt végzett és azt remélem, hogy két unokám is jár majd abba, nagy figyelemmel és érdeklődéssel olvastam, hogy mi van ezzel a száz éves iskolával? És olvasás közben egy-kettőre rájöttem arra, hogy ezt az iskolát száz év előtt nem az én utódaim részére csinálták, hanem olyan kiváltságos emberek gyerekei részére, akiknek több a jussuk, mint nekem. És mert több a jussuk, ennél fogva jobb iskoláztatást adhatnak az ő utódaiknak, mint én adhatok. Ezt a jussot abból meritik, hogy nekik van pénzük, nekem és a többi szegény amerikai magyar ördögnek pedig nincs. Pénz hiányában pedig a mi utódaink részére csak a rosszabb iskolák vannak nyitva. És ennél fogva a mi utódaink mindig hátra maradnak a jobb iskola tanítványai mögött.

De lássuk csak, mit mondanak erről az alexandriai iskoláról most, hogy száz éves lett?

— Ez a szokatlan és öreg iskola, amelyet bátran nevezhetünk az amerikai Del Eton iskolájának (Eton városában van a leghíresebb angolországi közpiskola) arisztokratikusan emelkedik ki a virginiai hegyek közül mindössze hét mérföldre Washingtontól, a Potomac folyó tulsó felén.

Az iskola, ahova az én utódaim, a gyerekeim jártak, a daytoni gyár háta mögött, a legelhanyagoltabb városnegyed

en volt, legfeljebb az utódaim részére emelkedett ki. És ebbe fognak járn később az unokáim is, ak'k arisztokratikusan emelkedettség helyett pórias szemétkben és piszokban fognak az életre előkészülni.

Az alexandriai iskola a legjobb amerikai családok gyermekei járnak. Ott tanult Teddy Roosevelt fia. Quentin Roosevelt, aki a világháboruban el-esett és ott tanult Newton D. Baker, aki a világháború idején hadügyminiszter volt. Ebben az iskolában a legjobb családok gyermekei vannak és már az is szerencse, ha ott valaki barátságot köthet velük. Az én utódaim iskolájában csak egyszerű gyári munkások gyermekeivel lehet barátkozni és annak az életben kevés haszna van.

Az alexandriai iskola fő célja az, hogy "Christian gentleman" legyen abból, aki onnan kikerül. Ami alatt keresztény ur értendő. Ellenben az én utódaimat nevelő iskola legfőbb gondja az, hogy jó gyári munkásokat termeljen.

De van ennél mélyebbre ható különbség is. Az alexandriai iskola igen nagy sulyt fektet arra, hogy tanítványai sokat tudjanak. Ennél fogva egy tanár 12 vagy legfeljebb 15 gyereknél többet egyszerre nem taníthat. Ha több tanuló van egy osztályban, akkor több tanárt alkalmaznak és egyéni tanítást adnak a tanulóknak. És ez az, amit az én utódaim nem kaphatnak meg.

Az alexandriai iskola büszkén mondja és ez dicséretére szolgál, amit készséggel ismer el akként, hogy tisztelettel kalapot emelek előtte, hogy végzett növendékei az egyetemeken is sikeresen tanulnak. A nagy egyetemek mindig szívesen látják az alexandriai iskola végzett növendékeit, ellenben gyanakodva néznek az én utódaim felé, akik a nyilvános iskola tömegtermelésének gyártmánya.

Nem irigylem én senki fiától azt, ha a legjobb iskolába járhat, azért, mert az apjának van pénze. Magam se ténnek másként, csak éppen azt az egyet kifogásolom, mikor arról beszélnek, hogy mi egyforma lehetőséget adunk mindenkinek az életben.

Adunk annak, aki pénzzel győzi. Ellenben nem adunk a szegény ember fiának, mikor az iskolai nevelésre kerül a sor.

Ne hivatkozzék senki ilyenkor, amikor ilyesmit olvas, arra, hogy Lincoln Ábrahám még annyi alkalmat se kapott a tanulásra, mint az én utódaim és mégis nagy ember lett belőle. Az lett! Nem Amerika, hanem a világ legnagyobb embere. De az lett Krisztus is, aki szintén kevés iskolázottságban részesült. A helyzetet nem szabad a kivételekből megítélni. A világ legjobb iskolája se nevelhet Lincoln Ábrahámot abból, aki nem született annak. A nevelésügy terén a tömegekről van szó és ezek a tömegek azok, amelyek nem kapják meg az egyenlő iskolázás lehetőségét. A kicsi osztályokat, ahol egy tanár csak 15 gyereket tanít. Az egyéni nevelést, amely segíti a gyengébb tanulót és erősebb iramot ad a jobbnak.

És az, ami fáj nekem akkor, amikor utódaimra gondolok. Megnyugszom abban, hogy a színházban nekem a kakasülön a helyem és nem a páholyban. Nem bánt az se, hogy beföldi gyenge bort kell innom, mikor van jó európai bor is ebben az országban. Nem szégyenkezem a boltban vásárolt husz dolláros ruhám miatt, holott tudom, hogy vannak bőséggel szabók, akik mértékre dolgoznak nyolcvan dollártól felfelé. Nem irigykedem, mikor ültök kopott, rozoga Ford kocsim

OLVASGATÁS KÖZBEN

Az egyik amerikai lapszerkesztő (nincs semmi okom rá, hogy elhallgassam a nevét), Pálos Ernő felhívta figyelmeimet valami Elliot Paul nevű amerikai író legújabb könyvére, amely egy spanyol város életéről és haláláról szól. A városka egy kis szigeten van, a spanyolországi tengerpart közelében, azaz valószínűleg csak volt, mert az olaszok megszállták és romba döntötték.

* * *

Különös tréfákat űz az emberekkel, a városokkal, az országokkal a sors. Santa Eulalia városkát sok ezer év előtt rómaiak alapították, utjait két-ezer évvel ezelőtt Julius Caesar római császár katonái építették és most azoknak leszármazottai, Mussolini Rómája vette is-

mellett elsuhan a pompás Cadillac vagy Packard. Ez mind az én bőrömrre megy. De az iskola az utódaim életét érinti és mikor azoknak káráról van szó, akkor feljajdulok.

A szomszédomban van egy nagyon derék magyar család, akinek a fia most tizenhat esztendő. Az apa automobil gyári munkás, azaz munkás lenne, ha immár másod'ik esztendeje nem élnének munka híján közsegélyen. Tehetségesebb fiút ritkán láttam, mint ez a szomszéd gyerek. Lángesze van, akiből nagy ember lenne, ha kellő kiképzésben részesülne. Jár is a High Schoolba szorgalmasan, de kevés annak a haszna, mert pontosan nyolcvanketten vannak az osztályban és a gyerek egy a sok közül, akire külön figyelmet nem lehet fordítani.

Miért nem kaphatja meg az ilyen gyerek a kivételes lehetőséget, amit az alexandriai iskola, vagy a hozzá hasonlóknak nyújtanak? Miért kell ennek az istenáldotta magyar tehetségnek csodára várni, hogy a gyárat elkerülhesse? Hogy megkapja azt a nevelést, aminek révén óriás gyanánt emelkedhetné ki a többiek közül? Miért?

Elmondtam a visszásságot, de nem kárhoztatok érte senkit. Elvégre a rendszerért, a melyben élünk, minket nem lehet felelősségre vonni. Azt nem mi csináltuk, örököltük és a hirtelenében megváltoztatni nem tudjuk. Nem okolok tehát senkit, csak éppen arra kérem a felületesen gondolkozókat, hogy ne beszéljenek annyit az egyforma lehetőségekről. Mert ilyen csodabogár nincs. És lenni is csak úgy lesz, ha nagy változások jönnek. És utódaink érdekében jöjjenek is azok mihamarabb!

mét birtokába és mint mondtam, valószínűleg eltörölte a föld szénéről. A spanyol férfiakat, akik a városkában laktak, lelőtték és hogy az asszonyokkal, gyermekekkel mi lett, azt majd csak akkor tudjuk meg, hogyha újra béke lesz Európában.

* * *

A nagyon dicsért könyv nekem nem tetszett. Azt próbáljam elmondani nekünk, hogy egy-egy háború során mi lesz a harcok tűzébe kerülő faluk és városok lakosságával. Tán mással, a pékkel, Jánossal, a halásszal, vagy Miklóssal, a vendéglőssel. Elmondja, hogy miként éltek a béke szép napjaiban ezek az egyszerű emberek és miként pusztultak el, mikor a háború rájuk szakadt.

A könyv egészen kicsiny emberek életét rajzolja, olyanokét, akiknek történetét tökéletesen fedezi pár rövid szó, körülbelül ezek:

— Születtek, éltek, szaporodtak és meghaltak.

Ami a két határközé esett, abból csak egyetlen dolog volt fontos. A szaporodás. Ezek az emberek, mint a többi száz és száz millió, csak azért voltak, hogy eleget tegyenek a természet örök törvényének, a fajfentartásnak és nem szolgáltak rá arra, hogy emléküket megörökítsék, vagy ha ezzel próbálkozik valaki, akkor az a nagyok nagyja legyen az írók között.

* * *

Ugy van! Nagy író legyen. Mint például Julius Caesar, a kétezer esztendő előtti római császár, akinek uralkodása idején feszítették meg Palesztinában Krisztust, vagy tüntettek el a föld színéről nem városkákat, hanem egész nemzeteket. Például a dákokat, akikről az oláhok ma azt vallják, hogy azoknak leszármazottai lennének.

Mikor Julius Caesar vette kezébe a tollat vagy kezdett tollba mondani valamit görög rabszolgájának, akkor annak volt csakugyan mondani valója. Az egyszerű cím mögött, "De bello gallico", a gallok elleni háború, történelem rejlik. Nemzetek, amelyek eltűntek a föld színéről. Törzsek, sok ezer kiváló harccsal, akikről Caesar is elismeri, hogy kitűnő katonák voltak és mégis elmul-tak a római légiók rohama előtt. Országrészek, amelyeknek határain belül százezrek éltek és amelyek mikor az el-lenség keresztül vonult rajtuk, olyan üresek maradtak, hogy még a farkasok is eltakarodtak

onnan, mert nekik se volt ott többé ennivójuk.

* * *

Nagy toll, erős toll ahhoz, hogy valaki szürke, hétköznapi emberekből maradandó regénytárgyat tudjon faragni. Ehhez Elliot Paul k'csi. Ahhoz olyan tehetség kell, mint például a francia Zola Emilé volt, aki elő tudott venni egy francia parasztot, falusi parasztot és annak élettörténetén keresztül tudta megmutatni, hogy micsoda sötétség lakik a francia tömegek lelkében, mekkora bennük az önzés, a kapzsiság, mint kell degenerálódjék az egész francia nemzet, ha csak erkölcsében és lelkében nem tud megújulni.

Az öreg paraszt, ahogy azt Zola festi meg, dolgozni már nem tud, kin neki az élet, de nincs szíve hozzá, hogy kiadja a gyeplőt a kezéből és átadja a földet a fiának. A fiuban és feleségében pedig egyre gyülemlik a harag, nem bírják már kivárni, hogy rendes uton jussanak a birtokhoz és végül gyilkos kézzel teszik el az öreg láb alól.

* * *

Ez az, amit hasztalan kerestem Elliot Paul könyvében. A lelki harcokat, amik az embereket mozgatják. A spanyol városka lakosai úgy néznek ki, mint agyvelő nélküli naplopók, akiknek lelkében nincs semmi érzés, ami kilöbanna. Igazi birkák, akik azt se tudják, hogy miért élnek és nem is gondolnak a mai napon kívül semmi egyébre.

Milyen toronymagasságban vannak ezek felett Zola Emil falusi franciái. A vén paraszt, aki már elvesztette fogait, csak majszolni tudja a kenyeret, de még férfinak érzi magát és azzal az igérettel, hogy annak ellenében átadja végre a birtokot a fiataloknak, tulajdon menyével közösködik. És mikor a földre éhes asszony megteszi neki azt, amire kéri, akkor az öreg emberek saját-ságos vihogásával a szemébe röhög.

Ez a röhögés az az utolsó csepp víz, amely már nem fér el a pohárban. Ez bírja rá az asszonyt, hogy a történeteket azon melegében elmondja a fiának, aki nem az undorító vérfertőzésen háborodik fel, hanem azon, hogy az öreg még így sem adja át a birtokot és ez vezet arra, hogy az éjszaka során a párnával megfojtják az öreget.

* * *

Az életben ösztönök és indulatok laknak az emberek lelkében és akikből ezek hiányza-

nak, azok csak birkák módjára tengődnek, de emberi életet nem élnek. Elliot Paul például leír egy kis gazdát, aki megcsuszlik, egy vízzel telt gödörbe esik, amely nem elég mély arra, hogy belefutaladhasson. Megmenekül szerencsésen és elrohan, mert látja, hogy kinevetik. De hat hét múlva már újra belátogat a városkába és nem bántja az, hogy gunyos mosolygással néznek az emberek reá. Bemegy a kocsmába, italt rendel, beszélgetni kezd, úgy tesz, mintha semmire történt volna vele.

Az én tudomásom szerint ilyen emberek nincsenek a világon. Az ember el tud viselni mindent, csak azt az egyet nem, hogy kinevessék. Százával élnek Amerikában olyan magyarok, akiket kinevettek otthon és azért jöttek az új világba. Itt is olyan helyre mentek, ahol falujukbeliekkel nem találkoztak, mert azt nem bírták volna ki, hogy mosolyogni kezdenek gunyosan, mikor véletlenül ránéznek.

* * *

A pillanatban, mikor e sorokat írom, Angolország miniszterelnöke másodszor látogatott meg a német diktátort, aki különös módon viselkedett vele szemben.

Ezt meg lehet érteni. Mikor a világháborúnak vége lett és a békekötéshez jutottak, a német követekre ráparancsoltak az angolok és franciák, hogy menjenek el a francia fővárosba és ruhás kutyákként szigelték el őket. Azt se engedték, hogy szóhoz jussanak. Eléjük tették a szerződést és némán mutattak a tollra, hogy tessék azt aláírni. És az aláírás után nem fogtak velük kezét, hanem küldték őket kifelé, hadd menjenek haza.

Ezt fizeti most vissza a német diktátor. Érezheti az angol miniszterelnökkel, hogy most ő van felül, ő a győztes, neki van jussa arra, hogy parancsolgasson.

Ezt meg lehet érteni. A meg-alázott, a földre taposott ember talpra tudott állani és felül tudott kerekedni egykori ellenségei fölé. A megbántottság keserű pofonccsapásai ott élnek lelkében és nem lenne ember, nem lenne férfi, ha azokat vissza nem adná.

* * *

Mikor Elliot Paul könyvét olvastam, bosszankodtam, hogy minek vesződöm vele, mikor vannak a világon ezer számra olyan könyvek, amelyek juttatnának el olvasni. Eszembe is jutott egy klasszikus példa, amit elmondok.

A balatoni garda halászatot megírta az Aranyember című könyvében a mi kiváló, mondhatnám óriás nagyságú Jókai Mórunk. Nagyon kedves írás az, hogy a jég hátán miként halásznak az öreg hálóval a balatoni halászok. Még a rianás is benne van, a befagyott jégtábla ketté szakadása. Hajnalig maradtam fent azzal a könyvvel nagy titokban, mikor először jutott kezembe és azóta is többször elolvastam. Gyerek koromban úgy éreztem, hogy a téli balatoni halászatot jobban már nem is lehetne leírni.

Tizenhat éves lehettem, mikor váratlanul megjelent Herman Ottónak, a nagy magyar tudósnak az a hatalmas két nagy köteles munkája, amelynek címe:

— A magyar halászat kézikönyve.

Hát ez a Herman Ottó nem volt regényíró, de ahogyan Herman Ottó írta meg a balatoni téli halászat részleteit, ahhoz képest Jókai munkája csak olyan, mint a vásári csizma a mérték után csinálthoz képest. Csizma mindkettő, csak hogy a jobbik mesteremunka.

* * *

Az amerikai könyvpiacon évente hatvanezer új munka lát napvilágot. Igen nagy tömeg ez és csak az a sajnós, hogy nincs köztük tiz, nincs

KI SZAVAZ IGY?

Érdekes tanácsot ad valame-lyik újságban a napokban egy értelmes amerikai polgár, amit azonban megfogadni nagyon sokan nem fognak.

Azt kérdezi a szavazóktól, tehát mindannyiunktól, hogy miképpen szoktunk szavazni, miképpen válogatjuk meg azt a jelöltet, akire a haza, az állam, a megye, a város sorsát rábizzuk?

Es emlékeztet mindenkit, hogy akiket megválasztunk egy-egy tisztségre, azokra voltaképpen rábizzuk a saját pénztárcánkat, mert hiszen azok szájuk meg a költségvetést és az adókat.

Rábizzuk a gyermekeinket, mert azok intézkednek a nemzet, az állam, a lakosság jövőendő sorsáról.

Rábizzuk az egészségünket, mert egészségügyi intézkedéseket is tőlük várunk, rábizzuk a szabadságunkat, szóval a megválasztott köztisztviselőre bizzuk a sorsunkat.

Mikor tehát kiválasztjuk magunkat, érdemes ezeken a dolgokon eltűnődni és megkérdezni önmagunktól, hogy:

rábizzánk-e erre a jelöltre a vagyonunkat és halálunk esetén rábizzánk-e, hogy özvegyünk és árvánk vagyónára ügyeljen?

rábizzánk-e a feleségünket, hogy vigye el valahová őrizet nélkül, különösen ha csinos és fiatal a feleségünk?

Hogy rá mernénk-e bízni a lányunkat?

Hogy például mernénk-e állítani ezt az embert a fiunknak és őt arra kérni, hogy az eléje állított példa nyomdoka'it kövesse?

Hogy van-e az illetőnek vagyona és azt miképpen szerezte?

Hogy olyan-e, aki ígér mindent és akinek az ígéreteiről nyilvánvaló, hogy azokat teljesíteni nem tudja?

Hogy a saját vállalkozásában, vagy munkájában elég gondos volt-e, üzletét sikerrel folytatta-e, hogy vigyázott-e a hiteire, a mások pénzére? Hogy ha'landó lenne-e a közpénztárból nagy összegeket költeni, ha abból neki haszna maradna?

Hogy vannak-e barátai és kifelé emberek a barátai a magánéletben?

Hogy mernénk-e neki pénzt adni kölcsön, ha nem lenne köztisztviselő és váltó nélkül rá mernénk-e bízni kölcsönrel magunkat a szavára?

Ha mindeire igen-nel tudunk önmagunknak felelni, akkor nyugodt lelkiismerettel szavazhatunk, mert akkor olyan közhivatalnokot választunk, akiben joggal lehet megbízni.

Az a kérdés, hogy hány amerikai polgár szokott ilyen körültekintéssel szavazni és még nagyobb kérdés, hogy ilyen alapos vizsgálat után hány jelöltre lehetne szavazni? Hogy honnan vennénk akkor azt a nagy hadsereget, amelyre a nemzet sorsát, tehát a magunk sorsát is kénytelenek vagyunk rábízni. Mert ilyen jelölteket kissé bajos lenne manapság találni.

köztük öt, nincs köztük kettő, sőt évek során nincs köztük egy, amely jó lenne, értékes lenne, az idők próbáját kiállná.

Es lelkemre gondom, hogy csak azt érdemes olvasni, ami kiállja az idők próbáját. Amit az ember elolvag gyerekkorában és öreg fejjel újra a kezébe vesz.

De ilyen kevés van. Hanem azért az évszázadok és évezredek során összehalmozódott belőlük annyi, hogy azok átolvasása éppen elegendő egy emberi életre.

Nagy szívességet tenne nekünk amerikai magyaroknak az, aki ezekre a könyvekre hív-ná fel figyelmünket.

Minden Bajban Levő Magyar

aki polgárosodási ügyben, aggkori segélye ügyében, balesetből kifolyó kártérítése ügyében, vagy bármely más ügyben tanácsra, utmutatásra, segítségre szorul és körülményei miatt ügyvédhez képtelen fordulni

SEGÍTSÉGET NYER

tanácsot kap, ha megírja, hogy miben állhat szolgálata-tára a magyarság új intézménye, amely azért alakult, hogy a szegényeket segítse, a bajban levő magyaroknak tanácsot adjon és azokat hűségesen szolgálja.

Szolgáltatatainkat Teljesen Díjtalanul Ajánljuk Fel Minden Magyarunk

akinek baráti tanácsra, segítő kézre van szüksége és aki arra rá van szorulva, akár tagja egyesületünknek, akár nem. — Ha bajban van, írjon erre a címre:

Amerikai Magyar Szövetség

AMERICAN HUNGARIAN FOUNDATION
811 Sloan Street
Detroit, Michigan

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone Vinewood 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden csütörtökön Published every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

FELSZABADUL A FELVIDÉK

Három hónapon belül békés egyezséget kell kössön az elrabolt magyarországi Felvidék részének vagy egészének visszaadása tárgyában a cseh és a magyar kormány, mert ha ez nem történne meg, vagy az egyezés megkötése nem sikerülne bármilyen okból, akkor egy angol, francia, olasz és német nemzetközi bizottság fog a helyszínére kiszállani és ítélkezni.

Ebben az utolsó esetben népszavazást tartanak és a lakosságot kérdezik meg, hogy hova kíván tartozni: megmarad-e a cseh jogar alatt vagy visszatér a magyar szent koroná védelme alá?

Nagyon határozatlan hangú, mondhatnók: nagyon felületes a négy európai nagyhatalom határozatának szövegezése, amely a Felvidék felől beszél. Még csak tájékoztatót se adtak arról, hogy mire tarthat jussot Magyarország? A régi, történelmi, ezer éves határokról, vagy csak a tulnyomó részben magyarok által lakott területre? A csehek így fogják a határozatot értelmezni. A magyarok másként. Előrelátható, hogy nem tudnak majd megegyezni és jön a népszavazás, amely döntő erejű lesz.

Mi, magyarok, ennek is örvendünk. Ha nem is döntötte meg a határozat Trianon teljes egészét, de legalább igazolta azt, hogy a trianoni szerződés nem szentírás, ami sérthetetlen örök idők.

Örömrünk közepén azonban bűn lenne megfellebbeznünk tót és rutén testvéreinkről, akiknek sorsa felől egyelőre semmit se tudunk.

Trianon óta egyebet se hallunk, mint a jogos panaszt, hogy a tót népcsoportot a csehek csúnyán becsapták, kijátsozták, elnyomták és kirabolták. A pittsburgi egyezményt, amelyet Massaryk irt alá, felrúgták, létezését letagadták és mikor a tótok felmutatták az eredeti írást, akkor Benes nagyot nevetett és azt mondta rá:

— Nem egyéb az, mint egy rongyos, értéktelen papircsapat. Égbeillő igazságtalanság lenne az, ha most meg nem adnák a tótságnak azt, hogy népszavazás útján kisebbségi jogait érvényesítse. Egy nemzetközi ellenőrzés alatt tartott népszavazás megmutatná, hogy létezhetik-e csakugyan Csehszlovákia, vagy össze kell szoruljon a cseh köztársaság az igazi cseh területre, amelynek határain kívül élnek a tótok és semmi közük sincs a nagy cseh álmokhoz és valótlán mesékhez.

A honfoglalás óta a Felvidéken élő tótság mindig hűséges volt magyar testvéreikhez. Résztvev minden megpróbáltatásunkban a tót és főleg a negyvennyolcas szabadságharc idején együtt harcolt Kossuth színmagyar katonáival. Ezt nekünk nem szabad elfelednünk soha!

Ugy látszik, hogy a sors most eszökött ad a kezünkbe, hogy szolgálatot tehesünk a tót testvéreinknek. Ha úgy szavaznának, hogy önálló tót imperiumot akarnak a maguk részére, nekünk, magyaroknak akkor is követelnünk kell a lehetőséget részükre, hogy ilyen irányban szavazhassanak.

Ha pedig — amiben hiszünk és bízunk — a tót testvérek úgy határoznának, hogy vissza akarnak térni Szent István koronájához, akkor meg kell adni nekik mindazokat a kisebbségi jogokat, amelyek ennyi embert megilletnek és testvériesen kell velük osztozkodnunk a talpraállott Magyarország kormányzásában, közigyelnek intézésében.

És ami a tótokra nézve áll, még százszorosabban áll a derék ruténekre, akik éppen olyan szomorú politikai és közgazdasági viszonyok között élnek cseh földön, mint a magyarok és tótok, gazdaságilag pedig még szörnyűbb a helyzetük. A népszavazás joga a ruténeket is megilleti és joggal várhatjuk, hogy a magyar testvér most szót emel értük.

Nincs kétségünk benne, hogy békés tárgyalások útján ezeket a kérdéseket elintézni nem lehet. A három hónap csak közbessző haladék lesz, amelynek során a cseh kormányzat élni fog a csűrös-csavarás minden fegyverével és amelynek végén azzal fog próbálkozni, hogy a tárgyalások eredménytelen volta miatt a magyar nemzetet okolja.

A nemzetközi bizottság akár ma is összeülhet, mert végérvényben annak kell döntenie a magyar-cseh kérdésben. E bizottság színe előtt kell majd rámutatni a tótokra és ruténekre és nem szabad helyet adni a cseh kifogásnak, amely arról beszél majd, hogy ezek kivülálló elemek, semmi közük a magyarsághoz. Legalább is annyi, sőt több közük van hozzánk, mint amennyi jogigényt velük szemben táplálhatnak a csehek.

Felszabadul a Felvidék, de Magyarországnak még mindig maradnak be nem gyógyult, égő, kínos sebei. Marad elsőnek Erdély, amely a nagy magyar honnak mindig szerves része volt és amely gazdaságilag is szükséges ahhoz, hogy Magyarország megélhesen. És marad a többi lekapsolt rész, amit vérző szívvel siratunk és várunk vissza.

Apránként ezek is jönni fognak, mert hazugságokra nem lehet birodalmakat építeni. Trianon megdőlt az egyik csücskén és meg fog dőlni a többiekén is belátható időn belül.

Virradni kezd újra Magyarországnak és talán még a mi korszakunk is eléri azt, hogy csorbitatlan épségben látjuk újra szülőházának határait.

A MAGYAR REVIZIÓ ELSŐ

betűit írják, mikor e sorok az olvasóhoz eljutnak, természetes hát, hogy ránk nézve fontosabb eseménye nem volt, nem lehetett a mult hétnek.

Benes lemondása és a cseh kormányválság késleltette a magyar-cseh tárgyalások megindítását és a csehek ezt az időt alaposan ki is használták. Miniszteri tárcák és hasonló tisztségek bőséges osztogatásával sikerült nekik a tót politikusokat lekenyerezni, akik most már külön Tótországot csinálnak maguknak, de együtt kívánnak maradni a csehekkel.

Az erőlködés hiábavaló kísérlet. Talán most Szlovákia — a teljes önkormányzat birtokában — megmarad a csehekkel, de a lehetetlen földrajzi elhelyezkedés a megcsontított Csehszlovágot ismét romlásba sodorja és a tótok kenyeret sem fognak találni a csehekkel.

Ha most ott maradnának, néhány év múlva újabb "válságok" lesznek Csehszlovábia és a tótok önként fognak felkínálkozni Magyarországnak.

A RUTHÉNEKNEK IS JOBB

és becsületesebb bánásmódot ígér a cseh diktátor, mint amilyen mellett husz éven át sanyıldtek, de a rutének még nem nyilvánították ki, hogy a feldarabolt országgal kívánnak maradni.

Bár a diktátor szerint ezennel nem Cseh-Szlovákia, hanem a Cseh-Szlovák és Rutén nemzetek földje lenne az új ország, szavazás esetén a rutének valószínűleg azt kérnék, hogy csatolják őket Magyarországhoz, ahol a tisztességes bánásmódot a multban is mindig megkapták.

Ezt követeli Lengyelország már azért is, hogy a lengyel és magyar határok közé ne legyen más állam ékelve, de azért a tértért sem Hitler nem lelkesedik, sem Románia s így ez a kérdés függő még.

Németországnak nem érdeke, hogy közös legyen a lengyel-magyar határ és Lengyelországnak nyitott kapuja legyen ahhoz a gazdasági csoporthoz, amelyet előbb-utóbb az utódállamok fognak alkotni.

HETEK MULNAK EL, AMIG

biztonság lesz minden kérdésben, de egy bizonyosságunk van már, hogy Trianon határai megtörttek s hogy a magyar revízió csak napok kérdése.

Ne busuljon senki, ha ez az első lépés nem hoz vissza anyit a lekapsolt területekből, amennyire jogos igénye lenne a magyar nemzetnek.

A történelmi igazságszolgáltatást nem lehet örökre elállni és a mostani határkiigazítást hamarosan több is fogja követni.

Némi csalódást hozott a magyaroknak, hogy a németek a csehekkel olyan szoros barátságra készülnek s hogy ennek fejében a magyarok jogos igényeit nem támogatják, de akik a német elgondolásokat ismerték, azokat ez meg nem lepte.

Am adják Pozsonyt — német kívánságra — most a cseheknek, ám nélkülözze Magyarországot a Hitler támogatásait a tárgyalások során, mindez kis ár a magyar függetlenségért, amit Németországgal szemben fel nem adtak és nem adnak.

CSEHORSZÁG TELJES

demoralizálására nézve jellemző, hogy most teljesen ölébe akarnak hullni Hitlernek és Benes is eltávolították, hogy a halálra ítél ország a németek-

kel közös vámterületet keresen, vagyis a függetlenségét teljesen feladja.

Magyarország kisebb és szegényebb volt Trianon óta, mint az új Csehszlovákia és volt idő, mikor a magyar nemzetet marcipánnal csalogatták a francia, majd a német érdekcsoportba, a csonka ország azonban a függetlenségét megővta. Azért, mert MAGYAR NEMZET akkor is lenne, ha az országot teljesen szétvágnák, viszont csehszlovák nemzet akkor sem volt, mikor a mesterségesen öszerezott országot a franciák százmilliókkal pénzelték.

A további tárgyalások során a lengyelek és az olaszok feltehetően mindenben támogatni fogják a magyarok igényeit, Mussolini különösen azért, hogy Magyarországon a német befolyást gyöngítse.

MA MÉG NEM KERÜLT

rá a sor, hogy a magyar nemzet a szerbekkel és a románokkal tárgyaljon, de a jövő év azt is elhozza, mert a Duna medencében olyan tárgyalások folynak, amiről a nyilvánosságot nem akarják ezidőszert tudatni.

Most Románia és Bulgária kívánnak megegyezni egymás közt s valószínű, hogy Bulgária visszakapja békésen ma román részét, de ezek a tárgyalások a románok és magyarok közt is meg fognak indulni, mihielyt a cseh-magyar tárgyalásokkal végeznek.

Ma még nem látjuk tisztán, hogy Anglia milyen áldozatokat hajlandó hozni egy Duna-medencei konszolidációért, biztosak lehetünk azonban abban, hogy a Dunát a Hitlerék kényére-kedvére nem hagyják.

Előbb az égető kérdésekkel végeznek, először a vérző Spanyolországban próbálnak békét csinálni, azután kezdődnek meg az igazi revíziós tárgyalások, amelyek egy tartós békéhez vezetnek.

ANGLIA ÉS FRANCIAORSZÁG

Iakosai most látják, hogy milyen hihetetlen nagy verecséget szenvedtek, mikor a müncheni kapitulációt aláírták s ha a két állam kormányai nem is buktak meg, a következmények el nem maradnak.

Anglia valószínűleg fokozottabb mértékben fegyverkezik a közel jövőben, Franciaországban pedig a belső politikai válságok sorozata következik, a melyek esetleg teljes anarchiáig, esetleg a szélső-jobb győzelméig fajulnak.

A francia kormány már érzi, hogy a kommunisták a harci bárdot kiasták és ezért kapkod olyan kétségbeesetten az után az orosz szövetség után, amelyről Münchenben lemondtak és amely Anglia előtt nem kedves.

Csak két eshetőség áll most a két nagyhatalom előtt. Vagy tovább menni a lemondásban és a német birodalomnak gyarmatokat ajánlani a nagyon közeli jövőben, vagy fegyverkezni, olyan arányban, amilyent idáig soha el nem képzeltek.

PAN AMERICAN TRUST COMPANY HARBOR STATE BRANCH

Alapította: KISS EMIL

FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK

Több mint 30 éve szolgáljuk az amerikai magyarságot

PÉNZKÜLDÉS BÁRHÓVA

A LEGOLCSÓBB ÁRAKON

HAJÓJEGYEK - BETÉTEK

KÖZLEGYZŐI ÜSZEK

Forduljon hozzánk bizalommal

Member Federal Deposit Insurance Corporation

A MULT HÉTEN AZ UJABB

engedmények egész sorozatát ajánlották fel a két diktátor-nak és úgy látszik, hogy ez az ut a spanyol béke valamilyen formáját meghozza.

A mult hét végén már köztették az ujságok, hogy Mussolini "önkéntes" katonáit kivonja a spanyol harcterről, amivel szemben Anglia elismeri az afrikai hódítását.

Ha az összes olasz csapatokat kivonják, akkor Franconak reménytelen a helyzete s akkor a békét megkötik a közel jövőben.

Az olasz-angol egyezmény életbeléptetése után talán a palesztinai zavargások is megszűnnek, mert nem titok, hogy a lázongó és vérengző arabok a biztatást, a fegyvereket és a pénzt az olasz diktátortól kapták, aki Angliát ilyen kellemtelen oldalain csipkedte.

A spanyol háború után a gyarmatok kérdése lesz elintézőve s ennek során valószínű, hogy új igényei lesznek Olaszországnak is s csak ezek után kerül a sor a Duna medencére és a magyar revízió folytatására.

EL KELL MÉG BENESTŐL

a cseh köztársaság volt elnökétől köszönnünk, akinél halálosabb ellensége nem volt soha a magyar nemzetnek.

Benest az ántánt államokban — és ebben az országban — nagyon "smart"-nak tartották és azt hitték felőle, hogy okosabb az egész Európánál.

Az igazság az, hogy Kelet Európában Benes alapította meg a rémuralmat és elvakult gyűlöletében egyik súlyos hibát a másik után csinálta.

Benes akadályozta meg, hogy a Habsburgok visszatérhessenek a Habsburg trónra, ami Ausztria függetlenségét valószínűleg megővta volna és Benes gáncsolta el az osztrákokat abban a törekvésben, hogy közös vámterületre lépjenek a német nemzettel. Ha Benes nem áll hét éve ennek az útjába, valószínű, hogy Hitler nem lett volna soha diktátor, mert mikor Austria a vámközséget megtagadta, még demokrata kormánya volt Németországnak.

Benes volt az, aki Masaryk tiltakozása ellenére a Sudetánémeteket Csehszlovághoz csatolta, vagyis ez a "smart" elnök volt az, aki hazugságokra épített hazájának a sirját jó előre megásta.

NÁLUNK ITTHON JÓ

hírek érkeznek az ország minden részéből. A gazdasági helyzet javulása állandó s különösen azóta érezhető a jobb hangulat és a fellendülés, mióta bizonyossá lett, hogy Európában elmúlt a háború veszélye.

A mult hét minden ipari híre azt mutatta, hogy megcsakis nélkül megyünk előre és nincs semmi ok arra, hogy a javulásnak ez a folyamata megálljon. A közbizalmat az értéktözsde képe mutatja, amelyen nap-nap után feljebb csúsznak az értékek. A hisztéria teljesen elmúlt, nagyobb kilengések többé nincsenek.

A helyzet általános javulásának fő-oka természetesen az, hogy a kormány nagyarányú költekezéseinek mutatkozik a hatása, bár azt csak két-három hónap múlva fogjuk teljes mértékben élvezni.

A javulás másik oka az, hogy a raktárak teljesen ki vannak ürítve s hogy a gazdasági helyzet gyógyulása esedékes volt mesterséges eszközök nélkül is, teljes mértékben.

AZ ALAP-IPARÁGAKBAN

erősen emelkedő üzemmel dolgoznak. A puhaszéniparban az emelkedés egyenesen meglepő, bár a nagy tavi forgalom beszüntetése valószínűleg némi visszaesést hoz magával. A keményszéniparban a szezonmunkát most kezdik.

A nehéz iparban ötvenegyszázalékos üzemmel dolgoznak és az utolsó két hétben annyi új rendelést kaptak, hogy az üzem emelkedését várják még a következő hetekben.

Az autó iparban a mult hétben körülbelül 35,000 kocsit termeltek, másfélszer annyit, mint az előző héten, de nagyon sokkal kevesebbet még mindig, mint a mult évben.

Azt remélik, hogy az új modellek nyilvános bemutatása után a termelés a heti ötven-ezer kocsit elhagyja, vagyis hatvan százalékos termelést még novemberre remélnék.

Érdemes szem előtt tartani, hogy amíg tavaly öt milliónál több kocsit dobtak a piacra, ebben az évben még csak öt-negyed millió automobilist termeltek, s hogy a termelés az év végére sem sokkal haladja meg a két milliót. Kilátás van rá, hogy a termelés fokozódik az új évben.

HASONLÓ JÓ HIREKET

jelentenek a vasutak, amelyek hatszázazernél jóval több rakott kocsit kaptak a mult héten. Ez tizenhárom százalékal több, mint a mult előtti héten, de még mindig huszonhat százalékkal kevesebb, mint a mult év ugyanezen hetében.

Köszönetnyilvánítás

Alulírott ezennel kijelentem, hogy meghalt férjem, Boldizsár Lajos után, aki a Bridgeporti Szövetségnek tagja volt, de már 5 év óta hónap óta egy centet sem fizetett be, mivel a meghosszabbított biztosításban volt, a halotti bizonyítvány és a költség beküldése után az 1000 dollár haláleseti összeget egy cent levonása nélkül megkaptam.

Midőn ezért a gyors és pontos előzetesnyilatkozat nyilvánosan is köszönetet mondok a Bridgeporti Szövetség tisztikarának, nem mulasztom el annak megemlékezését, hogy a Szövetség milyen előzékenyen bántik el régi, öreg tagjaival. Megfizeti a teljes haláleseti segélyt még akkor is, ha az illető tagok már évek óta nem fizették járulékaikat.

Azért ajánlom mindenkinek, aki egy jó egyeletnél akarja saját magát és családját biztosítani, az legyen tagjává a Bridgeporti Szövetségnek.

Kelt McKees Rock, Pa., 1938 szeptember hó.

MRS. LIDIA BOLDIZSÁR.

KARÁCSONYI TÁRSASUTAZÁSOK MAGYARORSZÁGBA

Indulás New Yorkból a következő hajókon:

EUROPA	Nov. 26.
DEUTSCHLAND	Dec. 1.
HAMBURG	Dec. 7.
BREMEN	Dec. 14.
NEW YORK	Dec. 15.

Kitűnő vasúti összeköttetés Brémából vagy Hamburgból

A negy podgyászokat már a hajón lehet feladni és azokat utközben nem vizsgálják meg. A szállítási díj Budapestig \$5.00

Szakszerű felvilágosítás bevándorlási és látogató vízumok dolgában.

Vegye meg jegyét hajójegyügnökénél vagy:

1205 Washington Blvd. Detroit, Michigan

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról.)
de ha ennek dacára a földművesek képtelenek a terméseik korlátozására megegyezni, egyszer elfogy a nemzet türelme.

Maholnap a városok proletárjai megünják a farmerek folytonos elégedetlenségét és különösen megünják, hogy bősüszet huznak a kincstártól és hasonló elbánást kérnek majd az iparok is a maguk számára.

HEVESEDIK A KAMPÁNY

és erős a küzdelem az egész országban, de a politikai események homlokterében változatlanul ott áll négy állam.

Michiganban nincs más kérdés, mint a szervezetek és a sztrájkok ügye és a polgárság el fogja dönteni, hogy a sit-down sztrájkoknak van-e jogosultságuk és jár-e nekik a hatóságok védelme.

A republikánus kormányzó-jelölt szándékosan ezt az egy kérdést vitte a kampányba, a mivel szolgálatot tesz mindenképpen nemcsak államának, hanem az egész nemzetnek, mert hiszen ugyanugy ki kell egyszer mondani a döntést ebben a kérdésben az egész országnak.

Ha Michiganban Murphys legyőzik, akkor a Wagner-Lewis törvény súlyos módosításoknak néz a kongresszusban elébe és ezeket a módosításokat nem fogják megköszönni a munkások. Ezt jó lesz tudni minden michigani embernek.

NEW YORKBAN NEM IS

az fog eldőlni, hogy a demokráta vagy a republikánusok fogják-e kormányozni az országot, hanem az, hogy meny nyi lesz a new yorki demokráta pártban 1940-ben az elnök hatalma.

Ha Rooseveltnagy befolyással akar bírni a demokráta konvención és liberális jelöltet akar ráerőszakolni ismét a párt jára, akkor feltétlenül szüksége van New Yorkra.

Amennyiben Lehman többséggel veszi át negyedszer a kormányzást — amire példa nem volt még — akkor az elnök befolyása a pártban kevés lesz.

Ha a new yorki demokráta ticket kis többséggel fog becsuszni, vagy ha azt megvernék, akkor Rooseveltnagydominálni fogja a pártját New Yorkban.

A O'Connor győzelme vagy bukása dönti el azt, hogy meny nyi lesz az elnök befolyása a kongresszus alsó házában a következő két évben.

OHIÓBAN AZ FOG ELDÖLNI,

hogy a kormány tekintélye, befolyása és — pénze képes lesz-e megmenteni a demokráta párt uralmát egy olyan államban, ahol a kormányzás ellen ezer alapos kifogást emeltek.

Davey kormányzó szimpatikus volt előttünk, mert megvétőzte azt a hírhedt törvényt, amely a nem-polgárok szájából a segély kegyelemkenyerét ki akarta venni, de tagadhatatlan, hogy az előválasztások alkalmával a bukására rászolgált.

Az adminisztrációja, illetve annak néhány departmentje notóriusan korrupt volt s a Buckeye State nagyarányu korrupciót nem tűr el.

Tetézi most Davey a multak súlyos hibáit azzal, hogy a demokráta jelölt ellen tör és azzal hálálja meg a demokráta szavazók négy éves bizalmát, hogy a párt ticketjét igyekszik lesszurni.

Természetes, hogy a demokráta ticket küzdelmei befolyással vannak a Bulkley szenátor sorsára is, aki megérdemli minden bevándorolt szá-

vázatát, mert hiszen a bevándoroltak automatikus polgárosításáért ő vezette a küzdelmet.

PENNSYLVÁNIÁBAN HELYREÁLLITOTTÁK

a látszat szerint azt az egyet értést, amely idáig a demokráta pártban olyan súlyosan hiányzott, de a legtöbb komoly ember azt hiszi, hogy ez a képmutatás későn jött.

Mikor John L. Lewis a CIO akkor magas hullámainak a tetején nyargalt, azt a jogot arrogálta magának, hogy — nem pennsylvániai lakos létére — ő adjon kormányzót az államnak.

Ha a fekete cár erkölcsstelen és ostoba hadjárata teljesen szébrobbantotta és demoralizálta a pártot s alkalmat adott minden kalador politikusknak, hogy a graft gyanúsításával a pártban megingassa a bilizmat.

Pennsylvania szavazóinak az sem tetszett, hogy az államgépzetre rávetették magukat a "munkás-vezérek" és abból külön pájt csináltak saját maguknak.

Ha a Keystone államot a demokráta elvesztik, azt John L. Lewisnak kell köszönni.

A SUPREME COURT

megkezdte az üléseit a mult héten és a következő hetekben nagyon fontos döntésekre van kilátás.

A TVA perek egész tömkelegében kell dönteniök és ezek a döntések a közszolgálati vállalatok fejei fölül a bizonytalanságot el fogják oszlatni, akár az ő javukra döntenek, akár az új deal javára.

Dönteniök kell a Labor Board ügyében is, amely anynyi jogos és jogtalan panaszt vált ki az egész országban, ugy a munkaadók, mint a munkások részéről és amelynek a működése feltétlenül módosításokat igényel.

Még mindig nem tudja senki, hogy az elnök kit nevez ki a Cardozo helyére, bár a legtöbben azt hiszik, hogy Felix Frankfurter, a liberális egyetemi tanár fogja a szintén erősen liberális volt bíró helyét átvenni. Azt hiszik, hogy a szenátus megerősítene — bár nehéz küzdelmek árán — a tisztségben.

SENKI NEM TUDJA,

hogy az új kongresszus számára mi az elnök programja, bár a legtöbben azt hiszik, hogy az igazi harc most kezdődik.

Az elnök soha el nem titkolta, hogy a demokráta párt ketté szakítására törekszik, hogy a liberális és konzervatív szárnyakat szét akarja választani egymástól és ezért azt hiszik, hogy régebben elbuktatott javaslatait reménytelenül is beadja.

A szavazók előtt újra meg újra demonstrálni kívánja, hogy kik állnak a haladás útjába és rábizza a polgárságra, hogy a két program és a két program követői közt választson.

Minden esetre és teljes egyetértéssel a hadsereg és a navy megerősítésére fog törekedni a kormány és a kongresszus, amit az európai események hatása alatt követel is a polgárság.

A KONGRESSZUSBA IS

beviszik majd azt az erkölcsstelen komédiát, amit az egyes államokban a kampány során csinálnak.

A Townsendisták, meg a "heti harminc dolláros" jelöltek a kongresszusból éppen ugy fogják a szavazókat bolondítani,

ahogy azt most teszik a kampányban és el lehetünk rá készülve, hogy ilyen javaslatokon is fognak gyakran rágódni.

Egy nagy változás szintén lesz. Az új deal, amely eddig támadó fél volt és egyik meglepetést a másik után mérte a reakció fejére, a jövő év során kénytelen lesz ellenfeleivel szerepet cserélni.

A jövő kongresszus során bizonyos fontos új deal törvényekhez radikális módosításokat fognak követelni a kongresszusban és ezeknek a követeléseknek több esetben érvényt fognak szerezni.

Részben azért, mert az új depresszió alatt új merészsegre kapott a reakció, részben azért, mert a Rooseveltnagyszemélye ellen a halálos gyűlölet nem csökkent és a következő kongresszusban egészen le akarják járatni.

A MUNKA FRONTJÁN

nagy és aggódo érdeklődéssel nézi mindenki, hogy az elnök kérését meghallgatják-e a munkások.

Az AFL konvencióját az elnök üzenete nagyon meglepte, mert az éppen akkor érkezett meg, mikor késhegyig menő harcra készültek a CIO ellen.

Rooseveltnagynyilvánosan először avatkozott bele a két szervezet civakodásába és arra kérte őket, hogy szünjék meg a testvérharc.

Az első pillanatra a delegátusoknak az elnöki üzenet nem tetszett és azt fagyas és tűntető közönnnyel hallgatták.

Egy-két nap alatt azonban győződött a tisztség és a józanosság s ma olyan erős békeakció folyik az AFL részéről, amely kellemes meglepetéseket hozhat a közel jövőben.

ha az amerikai munkások képtelenek lennének az európai államférfiak példáját követni, holott azoknak országokon kell osztolni egymással, míg az

NAGYON SZOMORU LENNE

ha az amerikai munkások képtelenek lennének az európai államférfiak példáját követni, holott azoknak országokon kell osztolni egymással, míg az

amerikai munkás egy kenyérből szel mindkét tábornak.

Ezek óta szüntelenül írjuk ebben a rovatban, ahogy évek óta minden más józan ember jól tudja, hogy semmi érdekellentét nincs a két szervezet között, csupán csak a — vezérek.

Egyetlen amerikai munkásnak nem érdeke, hogy két szervezet legyen és a kettő egymás ellen harcoljon, csak a hivatásos munkás-racketeernek és vezérnek.

S minél tovább lesz két szervezet, annál nehezebben lehet egyesülésre gondolni, mert ha mindkét vezérkar erős talajt — és kasszát — érez a lába alatt, a zsiros tisztséget egyik sem akarja otthagyni.

Ha az AFL azt hiszi, hogy a CIO vezérei állnak a béke útjába, akkor tárgyalniuk kell velük nyilvánosan, hogy azt világosan lássák a munkások.

A MI MEGGYŐZŐDÉSÜNK AZ,

hogy mindkét vezérnek távoznia kellene a helyéről, mert Green és Lewis nélkül béke le-

'Vár egy gyönyörű szép ország'

Utazzék boldog Magyarországba, az
ujja-születő Magyarországba a
Magyar Bányászlap költségén

HÁROM HAJÓJEGYET ADUNK AZ ÚJ ELŐFIZETÉSI VERSENYBEN

Testvérek, Magyarországba, boldog országba,
a feltámadó Szülőhazába látogassunk el

Hogy ezt megtehesse akárci, a Magyar Bányászlap új előfizetési versenyt nyit ezzel a lapszámmal és annak a három testvérnek, aki a verseny ideje alatt a legtöbb új előfizetőt szerzi lapunknak, New Yorktól Budapestre és Budapestről New Yorkba szóló jegyet ad a North German Lloyd legnagyobb hajóúriására.

A VERSENY MÁR MEGNYILT ÉS OKTÓBER 14-TŐL KEZDVE SZÁMIT MINDEN BEKÜLDÖTT ÚJ ELŐFIZETÉS. — A VERSENY VÉGE 1939 JANUÁR HÓ 31-ÉN ESTE 7 ÓRAKOR.

Ne felejtse el, hogy ha megnyeri az egyik nagy díjat — amelynek 250 dollár az értéke — és bármi okból nem tudna, vagy nem akarna elutazni, a hajójegyet másnak adhatja, ajándékba, vagy pénzért s mást küldhet maga helyett.

A VERSENY NYERTESEI 1939 JULIUS ELSŐ FELÉBEN INDULNAK ÉS 2 ÉVEN BELÜL BÄRMIKOR VISSZAJÖHETNEK.

MINDENKI PÁLYÁZHAT

akár előfizetője lapunknak, akár most fizet elő az újságra, mikor belép a versenybe. Aki pályázni akar, az egyszerűen tudassa velünk, hogy belép a versenybe, hogy előfizetési gyűjtőívet és nyugtakönyvet küldhessünk a számára.

A VERSENY SZABÁLYAI:

1. Mindenki részt vehet a pályázatban, aki előfizetője, vagy előfizet most lapunkra, kivéve a Magyar Bányászlap alkalmazottait.
2. A versenyben részt vevő pályázók a beküldött ÚJ előfizetésekért pontszámokat kapnak és az a három versenyző nyer, akik a legtöbb pontot kapják a versenyben.
3. Egy évre szóló ÚJ előfizetés egy pontot számít. Fél évre szóló előfizetés fél pontot, negyedévre szóló új előfizetés negyed pontot számít. Két évre kifizetett előfizetés két pontot számít. Természetesen CSAK ÚJ előfizetés számít a versenyben. Akinek most jár le lapunk, annak megújítása nem számít. De új előfizető természetesen az is, akinek már régebben járt a Magyar Bányászlap, de jelenleg nem jár.
4. Mindenki megkérheti rokonait, barátait, ismerőseit, hogy segítsenek neki a versenyben, sőt el is várjuk minden jóakaratu embertől, hogy a versenyzőket segíti.
5. A verseny határideje 1939 JANUÁR 31-ÉN ESTE 7 ÓRA. Ebben az időben közjegyző rendelkezésére bocsátjuk a versenyekre vonatkozó levelezést, könyvelést, aki aztán megállapítja a pontszámokat és a nyertesek nevét.
6. Minthogy az a három versenyző kap hajójegyet, akik a legtöbb pontszámot nyerik meg, megtörténhetik, hogy a harmadik és negyedik helyen levő versenyzők egyformán állnak, illetve, hogy az első és második után két egyforma pontszámú versenyző lesz. Ez esetben a postatörvények értelmében mindkét harmadik helyen álló versenyző megkapja a hajójegyet, vagyis ez esetben négyen fognak nyerni.
7. Ha a nyertesek közül valaki nem jöhetne az Óhazába, a jegyét átadhatja másnak, akár ajándékba, akár pénzért, tetszése szerint. Csak azt kötik ki, hogy aki a jegyét másnak adja át, az illető, aki átvette, szintén előfizetője legyen lapunknak.
8. A jegy két évig érvényes, a nyertesek tehát akkor jöhetnek vissza, a North German Lloyd legnagyobb hajóin, mikor akarnak.
9. Akik részt akarnak venni a versenyben, jelentkezzenek azonnal s hetenként küldjék be az előfizetők pontos címét, hogy a lapot minden új előfizetőnek késedelem nélkül megindíthassuk.
10. A nyerteseket január 31-én este táviratban értesítjük, hogy a díjat megnyerték.

AZÉRT HÁT LASSAN A TESTTEL

Hitlerék, meg a kereszténység

Hitler elérte a népszerűségnek azt a tetőfokát, amelyről ezentul csak lefelé haladhat.

Ezek a sorok semmit nem kívánnak levonni a Hitler érdemeiből, mert a német nemzet a diktátornak tényleg sokat köszönhet.

Külpolitikai sikerei Németországot Európa urává tették és hiába akarnák a Hitler ellenfelei és ellenségei tagadni,

hetne 24 óra alatt s ennek a két embernek a nagyzási mániája miatt vivnak gyakran véres testvérharcot a munkások.

Minthogy az AFL kebelében volt már "általános ipari szervezet" (a United Mine Workers) semmi nem állhatná útját, hogy a CIO valamennyi szervezete csatlakozzék az AFL-hez, csak a — vezérek.

Ismételten arra kérünk hát minden munkást, aki tagja valamelyik szervezetnek, hogy ne sajnálja és ne féljen ezt a kérdést szóvá tenni a lokáljának MINDEN egyes gyűlésén és ne szünjön meg az egyezésre való törekvést sürgetni. Különösen most kellene a CIO-ban ezzel sietni, mielőtt a pittsburghi alkotmányozó gyűlés egy végső vezérkart alakítana ki az új szervezet számára.

HA A CIO TAGJAI EGY

kicsit szétnéznek az autómunkások szervezetének a portáján, akkor be is látják, hogy a jelenlegi helyzet nem olyan rózsás a számukra.

A CIO két alelnöke visszahelyezte a mult heten azokat a tisztviselőket, akiket az autómunkások igazgató tanácsából vagy végrehajtó bizottságából kizártak.

Soha nem szoltunk bele és ma sem kívánunk itéletet mondani, hogy jogos volt-e a kizárás, de a tény az, hogy az szabályszerűen történt és hogy arra joga volt a többségnek.

Mikor a CIO alelnökei a kizárt egyéneket jogaikba és tisztségeikbe visszahelyezték, talán helyesen csináltak, de bizonyították, hogy az autómunkások szervezete NEM FÜGGETLEN s hogy a CIO vezérkara jogot formál magának a beavatkozásra. Ezzel szemben idáig mindig azt állították, hogy a CIO minden szervezete független és szabadon rendelkezik a saját sorsával.

AZ AUTÓ MUNKA KÖRÜL

ezen kívül is súlyos bajok voltak a mult héten, amelyek a sztrájkok sorozatát idézték fel a hét végre.

A szervezet vezérkara elhatározta, hogy a 32 órás munkahét bevezetését kéri az autóiparban, ami jogos és teljesen észszerű kívánság, különböző okokból.

Ezt a határozatot azonban nyomban egy nagy Plymouth sztrájk követte. ahelyett, hogy tárgyalásra kérék volna alkalmat a gyárostól.

Az elhamarkodott sztrájk nem nagyon népszerű az emberek közt és élénken tiltakozott az ellen a Briggs autóalkatrész munkásainak nagy és erős lokálja, mert természetesen a sztrájk következtében ők is munka nélkül maradtak s őket sem kérdezték meg, hogy a sztrájkhoz mit szólnak.

Sztrájkokról beszéltek a hét végén a Buick gyárban, ahol alig láttak a munkához. Ezek a sztrájkok sok eredménnyel nem járhatnak, mert a munkások közt nem volt a sztrájkokra néve egyezés. De eredményezheti azt, hogy Murphys, a munkások legőszintébb barátját kibuktatják a kormány zóságából, mert a sztrájkokat, különösen a felelőtlent ki-

ez a hatalom jólétet hoz a német nemzetnek.

Beszélhetünk mi akármit arról, hogy a fegyverkezés adóterheit a németek ma nehezen bírják viselni, egy néhány év mulva a hatalom birtokában prosperitáshoz érkeznek.

Ismételjük, ezekből az érdekekből semmit nem akarunk, nem is tudunk levonni.

Van azonban a Hitler uralmának egy másik oldala, a mely a német diktátort feltételül a lejtőre fogja vezetni.

Es akik ma Hitler vakon akarják bámulni, azoknak jó lesz néha egy-egy percre megállni és ránézni arra a bizonyos másik oldalra.

Dr. Alfred Rosenberg, Hitler egyik balkeze, akire az új német pogány vallás megalapítása van rábízva, beszédet mondott a német Kultur Kamarában és jó lesz mindenkinek figyelni arra a beszédre.

A többek közt Rosenberg a következőket mondotta:

"Az én teljes meggyőződése, hogy ugy a katolikus, mint a protestáns egyházaknak el kell tűnni népünk életéből és kijelenthetem, hogy a Führernek (Hitlernek) is ez a meggyőződése."

"Tanterveink és tanításaink minden iskolában anynyira zsidó- és keresztényellenesek, hogy a most növekvő nemzedék kellőképpen figyelmeztetve van a reverendás svindlire."

"Es ne felejtsek el, hogy még a katolikus egyházban is vannak igazi németek, a kik annyira át vannak itatva a nazizmussal, hogy mellettünk dolgoznak. Az ő segítségével hatalmunkba kerítjük a katolikus egyházat is, amely — őszintén bevalom — a legerősebb."

"Okos emberek, mint Innitzer kardinális — bár benne sem hiszek, ha nincs a szemeim előtt — kénytelenek lesznek a hivatalos nyomásnak egyre többet-többet engedni és alávétik magukat a nazi vezetésnek."

Ezt a beszédet, illetve annak ezt a kivonatát elolvashatja mindenki és megszívlelheti azt, amit belőle ki tud olvasni.

Lassan kell hát lelkesedni Hitler mellett azoknak, akik most — mindenről megelégedve — isteniteni akarják a német diktátort.

AKIK MOST GYÁSZOLNAK

Mit s-ól ehhez a Verhovay két legnagyobb osztálya

Az amerikai magyarok a revízió kezdetének örülnek, de olyanok is vannak közöttünk, akik most gyászolnak.

Gyászolnak azok, akik az "Északamerikai Demokratikus Magyarok Szövetsége" nevű kommunista alakulat nevében sürgönyöztek Benesnek és arról biztosították, hogy "hazája határainak a védelmében vele vannak." A Benes hazájának a határait most egy kicsit kilgazítják, mert kommunisen a sztrájk következtében ők is munka nélkül maradtak s őket sem kérdezték meg, hogy a sztrájkhoz mit szólnak.

A Verhovay Segély Egylet két nagy osztályának, a clevelandi 14-ik osztálynak és a detroit-i 36-ik osztálynak az elnökei Pinter és Mekker az "Északamerikalakhoz" tartoznak. Akik sürgönyöztek Benesnek. Meddig fognak abban a tisztségben maradni és mi helyük van azok közt a magyarok közt, akik a revíziónak szívből örülnek?

Benes már elment, menjenek ők is utána.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

A MÁSDIK NEMZEDÉK

— REGÉNY —

IRTÁK: FÁY FISHER ANDOR ÉS BÉKÉS ISTVÁN

— REGÉNY —

(Folytatás)

A végzet utjai kiszámíthatatlanok. Miért kellett Zsembery Bertalannak vasárnapra virradó éjjel, négy órás kószálás után betévedni az Astor-bárba? Ki tudja ezt megmondani?

Négy lokálban próbálta kinos hangulatát előzni különböző fortélyokkal. Előbb evett, mert a finom étel igen hathatós orvosság lelki bu ellen. Azonban ezuttal ez sem segített.

A finom ételekről az a keserű falat jutott eszébe, amit a gellérthegyi villában le kellett nyelnie. Inni is kezdett. A bor jó volt, de csakhamar a gyöngyöstarjáni szőlőskertre kellett a gyöngyöző pohárról gondolnia.

Betért egy táncos helyre is. Tele volt szerelmesekkel, hát ez éppen nem volt most neki való. Utolsónak egy kártyaklubba nézett fel, azon az alapon, hogy aki szerencsétlen a szerelében... De ez sem vált be. Veszett gyalázatosan.

Mivel már megunt a sétát a Dunaparton, meg az üres belvárosi utcákon és éjjel jóval elmúlt, gondolta, mégis csak betér az Astor-bárba. Igaz, összerugta a patkót a Blankával, féltékenykedett az édes, meg telhetetlen is volt pénz dolgában, de hát veszett kutya harapást legjobban a szőrével gyógyítani. Az egyik lány kiadta az utját egyelőre, nőre nő kell. Megpróbál összebékülni az énekesnővel. Menni fog... nem olyan veszedelmes a dolog...

Majd leesett az álla, mikor a lokál pódiumán Kittyt pillantotta meg. Először azt hitte, hogy álmodik, vagy az ördög üz vele valami káprázatot. Bolondok háza lett ez, vagy ő vesztette el ezen az izgalmas estén az eszét.

De nem. Mindenki szépen belenyugszik, hogy Sass Blanka helyett Máriássy Kitty énekel. Tapsolnak és láthatólag nagyon meg van mindenki elégedve.

Vissza akart fordulni. Azonban már a pincér helytel kinalta és megfutamodni még sem volt guszta.

Vajjon mi a csuda történhetett itt? Fanyalgott arra a gondolatra, hogy kérézősködni kell. Felhörpintett egy barackot és lehetőleg úgy helyezkedett el, hogy Kitty ne vegye észre.

Ez a hadászati mozdulat sikerült is. Kitty belemelegetve saját sikerébe, mindenre gondolt, csak arra nem, hogy Zsembery Bertalan hallgatja egy dugott sarokban. De észrevette mégis, hogy Tornay Akos visszajön, végigmege a kis kávéházban és az egyik oszloptól tüntetően elfordítja a fejét.

Zsembery, mikor meglátta az előtte elhaladó Tornayt, kissé zavarba jött. Most már szeretett volna kint lenni a lokálból és egyenesen örült annak, hogy a szerkesztő elfordította tőle a fejét.

Letett egy pénzdarábot az asztalra, felkelt és megindult kifelé. Ma határozottan nyugtalan éjszakája van. Jár itt egyik helyről a másikra, mint az Orbán lelke. Jó lesz már hazamenni.

De még hátra volt a fekete leves.

A ruhatárba külön kis folyosó vezetett a bár öltözőfülkéi felől. A különböző injekciókkal felerősített és italokkal magához térített dízőt, a manager kérésére ezen az uton akart távozni, hogy ne folytatódjék az izgalom a bárban. Kondor Bandi megnyugtatta, hogy másnap kényelmesen megbeszélük az előállott új helyzetet. Azonban Sass Blanka minden ízében remegve, bosszút lihegett mindenki ellen.

— Majd megmutatom én, — hajtogatva szüntelenül — kikaparom a szemét annak a fruskának.

A ruhatárban egy kis torlódás támadt. Zsembery Bertalan pont a kabátját akarta felvenni, mikor a díző odaérkezett.

Meglátta az énekesnőt és már nem lehetett kitérni a kérdés elől.

— Blanche kedves, mi van itt? Hová megy?

A nő szemeiben minden csillogtató szernél vésesebb fény villant fel. Összeharapott szájál nézett a férfire és egész közel lépett hozzá.

Most jött be az utca felől egy térdnadrágos fiatalember, kezében valami masinával és megállt az ajtóban.

Ami ezután történt, azt nem lehet pontosan megállapítani. Tény az, hogy mikor a veszett zsvajra Tornay Akos ugyszólván elsőnek ugrott a ruhatári fülkéhez, másodsor lobbant a magnézium és a Pesti Reggel fotóriportere szorgalmasan fényképezte azokat a teli találatokat, amelyeket Sass Blanke ápolt keze dr. Zsembery Bertalan csikosra dult arcára sorozatosan elcsattantott.

XXXI.

A szobalány felszolgált a reggelit. Kakaó barnállott az aranyszélű csészékben, sárga vaj és arany jam kínálkozott a rózsapáros zsemlékre. Néhány fényesre törült téli alma étvágycsiklandóan mosolygott a tányéron.

A professzor bőven megkente a zsemlet vajjal, jamet is cfrázott rá és jóízűen fogott a reggelihez. De a család többi részének hiába illegette magát a sok remek falat. Belezsnayné dulva-fulva ült a helyén és villámlo szemekkel méregette hol az urát, hol pedig a sápadtan, csendesen sirdogáló Pintyót.

— Nem lesz elég ebből a pityergésből? — förmedt rá a kislányra mérgesen. Tegnap este óta itatod az egereket azért a jófirmáért. Vége legyen!

A könnyek parancsszóra nem apadnak el. Sőt, ahogy az anyra ráiravált a siró lányra, még jobban felcsuklott szavai nyomán a zokogás.

— Ezt nem lehet tovább hallgatni — zsörtölődött nagy hangon a professzor. Haragja most az ura ellen fordult.

— Csodálom, hogy maga ezt szó nélkül tűri, László. Megmutattam magának, hogy ki a kedvence. Hogy egy közönséges hozományvadász. És maga ül, ül, anélkül, hogy felháborodnék, anélkül, hogy segítene ezt a makacs lányt ráncbaszedni.

Belezsnay professzor eddigre kényelmesen befejezte az étkezést, felvette az asztalról a reggeli lapot és olvasgatni kezdte. Az eltakaró újságlepedőtől nem lehetett látni az arcát. Csendesen ennyit jegyzett meg:

— Én nem tudom, hogy Bányay kolégám hozományvadász-e vagy sem. E tekintetben különvéleményem vagyok. De kétségtelenül igen tehetséges fiatal sebéss és nagy jövő vár rá.

Ezek a szavak végképp felszabadították a Belezsnayné torkának amugy is laza zsilipeit. Egy kis ellentmondást várt csak, hogy újból megindíthassa az áradatot, a mely kora reggel óta, hogy a professzor

megérkezett, szinte szakadatlanul zudult szét az egész házban.

— Engem nem érdekel a Bányay ur jövője. Én a lányom jövőjére gondolok. Most utólag látom csak, hogy mennyire jó volt az előérzetem, mikor ezt a derék, szimpatikus Zsembery szemeltem ki a számára. Bercinek nem kell a jövőjére várni, ő máris valaki. Kitűnő családból származik, a boldogult apjának unokaöccse nyugalmazott alispán Tolnamegyében és a sógora osztálytanácsos a földművelésügyi minisztériumban. Zsembery Bertalan valaki. Nem egy jött-ment, egy bányászgyerek, hanem gentleman. Uriember, aki tudja, mi a kötelessége magával és azzal a családdal szemben, amelynek a bizalmát élvezi. Egy ember, akinek nincsenek hátsó gondolatai, akinek az élete nyitott könyv. Mindig mondtam: Zsembery Bertalan maga a megtestesült korrektség, a kétlábban járó őszinteség. Sohase hallottam piszkos nőügyeiről, alantas szórakozásairól. Kitűnő férje lesz Pintyónak és nekem pont ilyen vő kell.

— Nekem nem, — szólott ki az ujság mögül Belezsnay.

Pintyó, aki már egész csüggedten hallgatta az anyja áradozását, felfigyelt erre a rövid mondatra. Hálával és reménységgel függesztette könnyektől pirosra mart szemét az apjára, mintha tőle várna segítséget és menekülést. Azonban az ujság mögött elbújt a professzor és nem látszott a tekintetéből semmi.

— Mit mondtok kérem, László? — hegyeskedett az asszony. — Mi nem kell magának? Valami kifogása van talán Zsembery ellen?

Válasz helyett a professzor letette az ujságot az asztalra és szépen kisimitotta a tenyerével. Aztán teletöltötte a felesége poharát vízzel és odakinálta.

— Köszönöm, nem vagyok szomjas, — utasította el az asszony. — Miért igyak én most vizet?

— Hát akkor majd esetleg utána. — hagyta helyben a férfi. — Akkor ugyanis szükségem lesz rá.

Ezzel csendesen a kisimitott ujságot odaterítette a felesége elé. Belezsnayné önkéntelenül odanézett és rápillantott arra a helyre, amit a professzor mozdulata jel-

zett. Rápillantott, a szeme kitágult és maga elé kapta a lapot. Meredt tekintettel nézte, aztán kezei lehanyatlottak és huszonnégy óra alatt másodizben elájult.

Belezsnay professzor edzve volt efféle jelenetekhez. Pontosan ismerte már a felesége veszélytelen ájulásának összes tüneteit. Így nem is nyugtalankodott egy percig sem. Barátságos hangon mondta:

— Térjen, szívem, sürgősen magához, mert nekem el kell mennem és nem érek rá most kivételesen felápolgatni. A vizet már odakészítettem, egészen friss, jót fog tenni.

Belezsnayné sürgősen visszanyerte az eszméletét. Undorral nézett az előtte heverő ujságra és dadogva kérdezte:

— Hát ez lehetséges? Ez Zsembery Bercivel történt meg?

A magyar sajtó fejlettsége valóban bámulatos. Az a pofon, amelyet a kiváló ügyvéd éjjel egy óra tájban az Astor bár ruhatára előtt kapott Sass Blankától, remek fényképfelvételben állott a nagyközönség rendelkezésére a Pesti Reggel vasárnapi számában. Fölötte hatalmas betűkkel magyarázta meg a helyzet titkát a hangzatos cím:

SASS BLANKA, AZ ISMERT ÉNEKESNŐ NYILVÁNOSAN INZULTÁLTA

ZSEMBERY BERTALAN ÜGYVÉDET Házassági ígért megszegése miatt tört ki a botrány! - Dísözválság az Astor bárban

Pintyó könnyei között egy pillantást vetett az ujságba. A szíve majd kiugrott a helyéről. Csak átfutotta a cikket, de azt mindjárt érezte, hogy ez a pofon alighanem kiverte Zsembery ügyvéd urat végleg a mama kegyeiből.

Belezsnay professzor felállott és indult kifelé. A félútról azonban odaszólt a lányának:

— Pintyó, szedd össze magad, hozd rendbe az arcodat. Velem jössz.

Pintyó kérdő tekintettel nézett rá. — Én? Hová megyünk?

— Majd melátod. Csak gyere.

És a feleségéhez fordulva folytatta: — Maga pihenjen le egy kicsit, szívem, mi nemskóra jövőnk vissza. Van egy kis elintéznivalónk.

(Folytatjuk)

Magyar muskátlik a Prairie vadvirágai közt

A CHISHOLM TRAIL

(Folytatás)

Mikor a Vargha család utnak indította az utolsó Beiziegel szállítmányt, a saját holmiját is felrakta a vasutara és az első magyar telepes elhagyta a Chisholm trailt.

Iowába mentek és aki Iowa történetét figyelmesen olvassa, az meglepetve látja, hogy hány szor találkozik a Varghakkal.

Volt idő, mikor egy Vargha igazságügyminisztere volt Iowa államnak, volt idő, mikor pénz ügyminisztert adtak államoknak, de abban egész napjainkig vezető szerepet játszottak és mindig építő és tisztelt polgárai voltak Iowa államnak.

Egész az utolsó évekig a Varghák voltak azok, akik az Új Budáról szétszármazott magyarok és azok ivadékaik közt az érintkezést tartották és Beiziegelék azért építettek Bostoniában, Californiában úgy tizenkét éve kastélyt maguknak, mert a Varghák utolsó ivadékaiknak is ott van a téli lakásuk.

Munka közben, háboruzás közben az évek gyorsan repültek s Beiziegelék már a negyven körül jártak, mikor Dickinsonban házat építettek maguknak.

Az édesanyjuk is visszatért az északnyugati rónákra, ahol az új hazában töltött első ke-

serves és küzdelmes éveket élte az urával és kívánságára George felmondta a szolgáltatást a hollandoknak, hogy állandóan mellette maradjon.

George Beiziegel ügyvédi gyakorlatot kezdett Dickinson városban s természetesen ő lett nyomban a Northern Pacific land-attorney-je, ami abban az időben sok és hasznos munkát jelentett.

A Northern Pacific a telepeseket akkor sorozta.

Ügynökei járták ezt az országot szelvény-hosszában és voltak titokban ügynökeik még Európában is, akik a hatalmas vasut mellé tízezerszám vitték a telepeseket.

A vasutársaság ezeket a telepeseket nem rabolta ki, sőt nagyon olcsó földet adtak nekik és segítették őket mindenben.

A szövetség birtokában maradt minden második szekciót is megnyitották a home-steaderé számára és George volt a U. S. kormány megbízottja is, a "land-office"-ot is vezette.

Jó volt hozzájuk a vasutársaság, mert azt hűségesen, szakértelemmel szolgálták.

Dickinson területét Beiziegelék szétmérték telkeknek és úgy határoztak, hogy azon nem

szereznek nagy vagyont maguknak. Inkább azt akarták, hogy a város fejlődjék.

Ők maguk viszont hatalmas birtokot szereztek maguknak, amelyből még ma is közel harmincezer akernyi van csak egy tagban, bár elszórva jó néhány szekció van Beiziegel birtokában.

Édesanyjuk úgy érezte, hogy "megérkeztek", hogy végre állandó otthon találtak, s hogy most már, ahogy mondani szoktak angol-magyarassággal, leszettlirozhatnak örökre.

Sajnos, Beiziegelné ezt rövidesen megtette.

Csak négy-öt hónapot töltötte a Dickinson mellett levő hatalmas ranch kastélyszerű házában és fiait hiába sürgette, hogy nősüljenek meg még az életében, ezt a nagyszerű asszony nem tudta megélni.

A Beiziegel fiuk sokáig nem felejtették el Augustnak az első "házasságát", ami semilyen értelemben nem volt házasság és ez a vállalkozást kerülték. Mikor azonban édesanyjukat eltemették, ők is ráébredtek, hogy öregsznek s hogy ideje lenne a nyugodtabb életnek.

Elhatározták hát, hogy megköszönnék a legelső alkalommal és érdekesen, tipikus amerikai

stílusban fogtak ehhez a kéréshez.

August a gazdaságban maradt, de George bent lakott Dickinsonban, a tizenegy mértföldre eső városban s csak vasárnaponként ment ki a bányához.

Egyszer azzal állított be, hogy két csinos külsejű, rendesnek látszó, egészséges német lány érkezett a többi telepekkal, akikből esetleg jó feleség valna a két testvér számára.

Őreg házvezetőnőjüknek kiadták hát a rendelést, hogy a két lányt szegődtesse be házi munkára, mert alkalmat akartak rá szerezni, hogy megismerjék őket némiképpen, mielőtt a házasságot megkötnék.

Mikor a két szegény szolgáló két hónapot töltött a Beiziegel ranchen s mikor a két testvér meggyőződött róla, hogy szorgalmas és rendes lányok, a kezeiket megkérték.

Igazi amerikai, sőt igazi nyugati demokráciával arra egy pillanatig sem gondoltak, hogy a már akkor ismét százezrekkel bíró nagy és ismert rancherek pénztelen cselédek, szegény bevándorolt lányokat vesznek maguk mellé feleségnek, akkoriban még, különösen a nyuga-

ton ezt természetesnek tartották.

Azután is úgy éltek, ahogy odáig.

A két testvér együtt maradt egész három évvel ezelőttig, amikor Augustot az utolsó útjára kísérték. Azért vettek el két nővert, hogy nekik se kelljen soha egymástól elválni.

A két család, a gyermekekkel együtt szépen megérett egy mással s együtt laktak ma is, dacára annak, hogy az egyik család feje kidült közülük.

Sajnos, a Beiziegel testvérek az élet küzdelmei nem az amerikai magyarok felé sodorták, bár a magyarok közelségét és barátságát mindig keresték s bár Dickinson vidékét tele rakták a Temes megyéből származó német-román-magyarral.

De magukat mindig, mindenütt magyaroknak vallották és a Northern Pacific mentén a magyar névnek olyan becsületet szereztek, amilyen nem sok más vidéken van ebben a hazában, pedig hát mindenfelé megbecsülnek bennünket.

Beiziegelék Új Budáról indultak el, de a Chisholm trailen "érkeztek be" a jóléhez, a vagyonhoz.

Sok-sok megpróbáltatással

volt az utjuk kirakva, mert a százezrek és a milliók az utolsóknál akkor sem heverték.

Valószínű, hogy a Chisholm trailen magyarok jártak rajtuk kívül is, de közvetlen bizonyíték csak felőlük van, meg arról a két családról, akiket levittek magukkal.

Az amerikai nagy történelemnek, a romantika korszakának virágos országútját addig járták, amíg a nótásod elnévelt a Chisholm trailen, amíg a széles utat fel nem szántották.

Munkájukkal, eszükkel, szorgalmukkal erősen hozzájárultak, hogy a virággal övezett nagy ut hasznára váljék a hazának és mikor a cowboy-látjuk a mozikban, büszkén gondolhatunk rá, hogy ezekből a deli legényekből egyet-kettőt mi is adtunk e hazának.

A Chisholm trail elnéptelenedése még nem vetett véget minden hasonló trailnek és a cowboyoknak, akik a vasut pusztításai előtt északnyugatra indultak.

Egyszer, mikor hosszú téli estéken erre az élet megadja az alkalmat, elvezetem az olvasót a kevésbé ismert, de nem kevésbé romantikus multtal bi-

ró Elk-trailre, amelyen a gulyát a cowboyok utolsó mohikánjai Wyoming nagy rónáiról és Montana Judith Basinjéből hajtották a civilizáltabb vidékre.

Ezen a trailen, ezen az ösvényen sokkal több, de kevésbé színes életi magyarokkal fogunk találkozni, akik később a Bitter Root Valleyben marhák összezsugorodott legelőibe az ekét is bevágták.

* * *

A Chisholm trail-t ma a térképen sem találjuk.

A huszonöt mértföld széles nagy országutat a civilizáció mechanikus haladása letörölte a föld színéről.

De az Egyesült Államok történetében örökös nyomnak maradt a nagy ösvény, amely először kötötte igazán Texast ehhez a nemzethez.

A cowboy eltűnt, ma Ford kocsikon járnak a megmaradt pár nagy ranchen azok, akik a nagy gulyákat hajszolják.

De a daliás legények belevagoltak a nemzet és minden amerikai — szívébe és jó tudnunk, hogy a vadvirágos mezőkön vágató deli fiuk közt a magyar nemzetségi gyermekek is ott voltak...

(Folytatjuk)

A János arcu magyar ál-kommunisták

A magyarfaló "Magyar Világ", az áruló Fehér Jóska és a fascista I. W. O.

Az utolsó hetek drámai eseményei olyan különös helyzetet teremtettek magyar Amerikában, amire kevés példát láttunk ötven év óta.

Az európai események színvallásra kényszerítettek mindenkit és senkinek nem ártott annyira ez a színvallás, mint annak a lármás és felelőtlen bandának, amely a kommunizmussal szélhámoskodik közöttünk.

A magyar revízió hajnalhasadása rávilágított erre a táborra és Magyar Amerika megdöbbenve látja, hogy ez a banda tulatesz Jánuson, a kétarcu félistenen, mert nekik kettőnél is több arcuk van. Vagy talán helyesebb megállapítás, hogy egy arcuk sincs.

AZ ÁRULÓ "MAGYAR VILÁG"

A "Magyar Világ" név alatt megjelenő Új Előre van a legnehezebb helyzetben.

Mikor a Clevelandből való Zalánfutás után új nevet és új köntöst vettek magukra, az volt az "Egységfront" szándéka, hogy a lapjukat a "polgári elemeknek" is beadják és eladják.

Hogy könnyebb legyen a játéka, Niagara Fallson az egész kommunista banda új köntöst vett magára és kibontották az "Északamerikai Demokratikus Magyarok Szövetségének" a zászlaját, amely csalásban fogant és politikai szélhámosság céljából indult az utjára.

A Rooseveltt pikésjét tüzték ki cégérnek, de kommunista mivoltukat megtagadni nem tudták és mikor Csehországot a halál szele megcsapta, egyszerre oda ugrottak a Sovjet katonai szövetségeseinek a védelmére.

Elküldték azt a hirhedt sürgönyt Benesnek, — vajjon ki nek sürgönyöznek ezentúl? — amelyben arról biztosították, hogy vele vannak "hazája határainak a védelmében." (A gyalázatosak.)

Ezt a sürgönyt kisikkasztották a Magyar Világ-ban megjelent tudósításból, de a sikkasztás nem sikerült, a Hetilapok Szindikátusának minden lapja felháborodva közölte, hogy a magyar kommunisták "Benes hazájának a határait védelmezik". (Életükkel és vérükkel?)

Ez a kábel végzetes volt a Magyar Világ számára.

A becsapott "polgári elemek" tisztán látták, hogy a leopárd vörös foltjai nem változnak, hogy kommunista társaságba kerültek, hogy család volt az a pár reverenda, amivel a vörös maszlagozt le akarták takarni s hogy a Magyar Világ halálos ellensége a magyar revízió ügyének.

És megkezdődött a Magyar Világ halódása, amely halállal fog végződni.

A leleplezett társaság fejevesztetten kapkodni kezdett, hirtelen hátra-arcot akart csinálni és nagy sietve kisütötték, hogy a Benes sürgönyt talán elfelejtik a magyarok, ha küdenek egy másik sürgönyt — Horthynak.

Ezzel a kétségbeesett erőlködéssel még jobban belemásztak a hinárba.

Mert most meg a kommunisták látták meg világosan, hogy család a Magyar Világ, amelynek János-arca van s hol az egyike, hol a másikat próbálja az előfizetők egyre csökkenő táborára felé forgatni.

A kommunisták is menekülnek a gyanús társaságtól, a mely hol vemhes, hol nem vemhes és amely ma is napnap után kétféle arccal próbál az olvasó felé nevetni.

Hol a magyar revíziót sürgetik, hol meg a moszkvai parancsot kénytelenek követni

és Magyarország ellen fordulnak.

Ma már nem is pálfordulás, amit csinálnak, hanem valóságos "Körbe-Körbe", úgy, hogy megfogyott olvasóinak szemei szikráznak, mikor a lapot olvassák.

UJRA KISÉRT A TOWNSEND TERV

Azt lehetett hinni, hogy a józan ész ébredése végleg eltemette a Townsend tervet, a mely tudvalevőleg kétszáz dollár havi nyugdíjat vagy kegydíjat helyezett kilátásba minden hatvan éven felüli embernek.

A hóbertos doktort Washingtonban harminc napi fogásra ítélték, de Rooseveltnél kegyelmet adott neki, mert inkább hóbertosnak, mint büinosnek tekintette és azt is látta, hogy terve felett a közvélemény már csak mosolyog, de komolyan azt többé nem veszi.

Apránként azonban kiderül, hogy a könnyű pénz gondolata nagyon mély gyökeret vert az országban. Californiában például megbuktatta McAdoo szenátort, mert ellenfele azt ígerte, hogy ha nem is havi 200 dollárt, de heti 30 dollárt fogjuttatni minden idős embernek.

Ez az újfajta Townsend terv nem maradt meg Californiában. Apránként bejárta egész Amerikát, ma már sok államban van erős tábor a és főleg a tengerparti Connecticut állam az, ahol legtöbb híve van.

Próbaszavazást is tartottak már országszerte felette és akkor kiderült, hogy a nemzet többsége igenis azt akarja, hogy a hatvan éves embernek adjanak legalább 100 dollárt havonta és ne szorítsák arra a kis összegre, amit a Social Security Act helyez kilátásba.

A nép azt kívánja, hogy ne legyen semmi formához kötve ez a havi 100 dolláros nyugdíj. A hatvan évet elért ember menjen el a postára, igazolja hiteles módon azt, hogy a korhatárt elérte és erre adjanak ki neki nyomban és azután minden hónapban száz dollárt addig, amíg él.

Mikor a nép hatvankét százaléka követeli ezt a próbaszavazásokon, akkor kétségtelen, hogy ezt az ügyet nem lehet többé félretenni azzal, hogy bolondság lenne. Meg kell azt csinálni mindenképpen, mert többsége lesz a tervnek hamarosan a szövetségi törvényhozában. Nemcsak McAdoo bukkott meg e kérdés miatt. Lesz annak a jövő évi törvényhozában legalább hatvan szenátor és képviselő pártfogója, a kik nem hagyják az ügyet elaludni.

A legtöbb államban azzal érvelnek, hogy nem is kell ilyen értelemben új törvényt hozni, hanem egyszerűen fel kell emelni a magyarok, ha küdenek egy másik sürgönyt — Horthynak.

Az új californiai szenátor, ha győz a választásokon — és minden jel arra mutat, hogy igen nagy többséggel fog győzni, — ilyen értelemben már januárban előáll a maga indítványával és az elől nem lehet kitérni. Az országban olyan visszhangra fog találni egy ilyen indítvány, ami gondolkozóba ejt majd minden törvényhozót és mivel a legtöbbnek bőséggel van előrehaladott koru választója, sokan lesznek mellette.

El lehetünk rá készülve, hogy több-kevesebb törvényhozási harc után lesz valami a tervből, akármilyen drágák lesznek is annak költségei az adófizetőknek nézve.

AZ ÁRULÓ FEHÉR JÓSKA

Fehér Jóska erősen felvitte a dolgát, mióta sugar-daddyje lett az I. W. O. révén a kommunisták megvedett lapjának.

Ma már annyira emelkedett, hogy itt-ott kénytelenek vele foglalkozni az újságok.

Fehér Jóska árulását nem mi állapítjuk meg, egy "éltárs" írta róla meg cikksorozatokban a "Bérmunkás"-ban, hogy mindig árulója volt a forradalmak ügyének.

És Vass Károly, aki leleplezi, ismeri ezt a finom urat, hiszen a kommunisták mozgalmában sok ideig együtt dolgoztak.

Vass Károly a kommunisták szempontjából sütötte a Fehér Jóska homlokára a Kain bélyeget, mi itt a magyarok szempontjából csak magát Fehér Jóska idézzük.

Azt írja ez az elvetemedett ember a Magyar Világ nevű szennylap október 6-iki számában, hogy

az elszakított magyarok visszacsatolása annyit jelent, mint a halálra ítélt embereknek a siralomházba való jutása.

Ehhez nekünk nincs megjegyzésünk. Ezt elolvashatja a vörös szennylap október 6-iki számában mindenki s mi csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy ez a Fehér Jóska beteheti-e ezentúl az arcát egy becsületes amerikai magyar otthonba?

FASCISTÁK AZ IWO-BAN

Aki pedig azt hinné, hogy Fehér Jóska azért ilyen bősé ellensége Magyarországnak és a magyar nemzetnek, mert vérbeli forradalmár és a Sovjeten kívül, meg Benes volt hazáján kívül más hazát nem ismer, az tekintszen szét egy kicsit az International Workers Order-ban, magyarul az "Ívóban".

Az Ívó kommunista szervezet, ezt állapította meg róla Massachusetts biztos tásai hatósága, mikor emiatt ki is tesékelték őket abból az államból. Ezt állapította meg róla az a bíró, aki az Ívó tagoknak a polgárpapírt nem volt hajlandó kiadni.

Mi régen tudjuk, hogy kommunisták, de mióta "egységfront" van, azóta tagadják.

És hogy könnyebben és merészebben lehessen tagadni, hirtelen gondoskodtak róla, hogy fascista szervezet is, fascista osztály is legyen az Ívóban.

Az Ívó magyar szekciójának chicagói kerületi konferenciáján felháborodva tárgyalták, hogy a Calumet City-ben levő olasz osztályban a tagok kötelesek fascista szalutálással üdvözölni egymát, mert az az osztály fascista.

Fehér Jóskaék tehát nem elégedtek meg azzal, hogy János arca volt a Magyar Világ-nak, siettek az Ívóból is János-arcu társaságot csinálni.

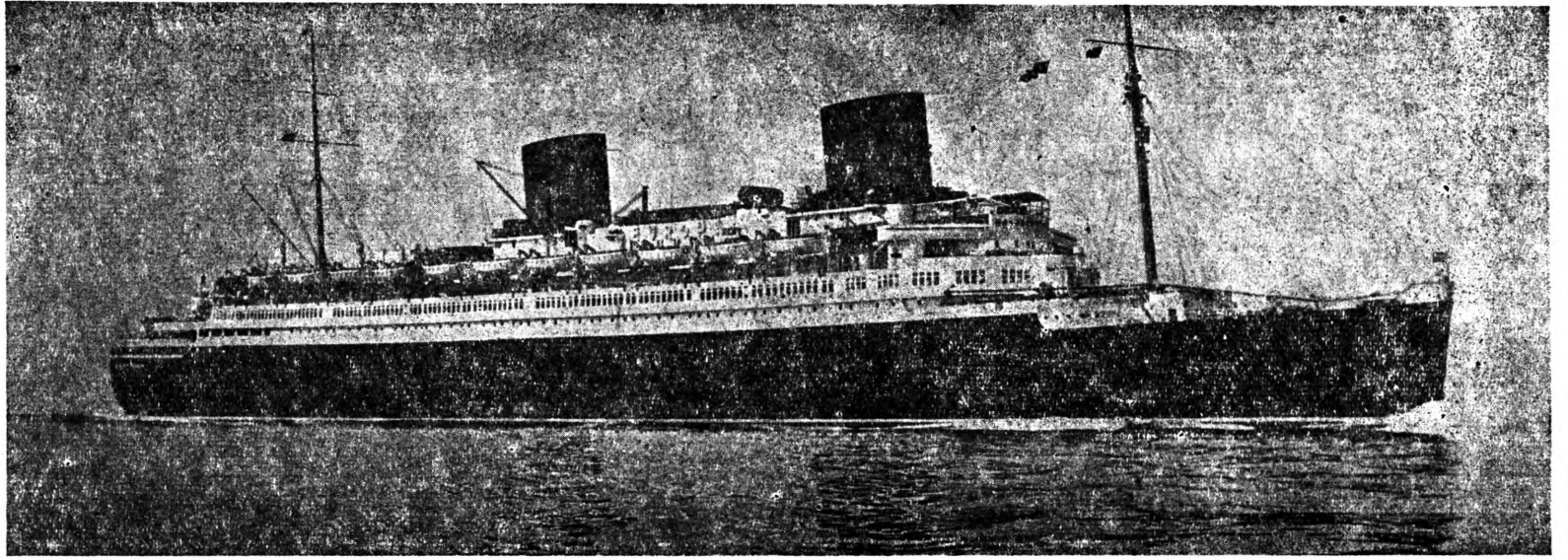
Mi most csak két dolgot kérdezzünk minden értelmes embertől.

1. Mit szólnak a nem-kommunisták a Benesnek küldött sürgönyhöz és ahhoz, hogy Fehér Jóska és a Magyar Világ a visszacsatolandó magyar területekről azt írják, hogy siralomházba kerülnek?

2. Mit szólnak a tisztességes érzésű magyar kommunisták ahhoz, hogy a Magyar Világék Horthy kormányzónak sürgönyöztek és mit szólnak ahhoz, hogy az I. W. O. Calumet City-ben levő olasz osztálya fascista s hogy abban kötelesek a tagok fascista szalutálással köszönni?

* * *

Akik ezeket az egyenes kérdéseket sem értik meg, azokhoz nem is érdemes beszélni.

BEJELENTÉS!

Örömmel hozzuk az amerikai magyarság tudomására, hogy a

MAGYAR BANYÁSZLAP

AZ 1939-IK ÉVI

MAGYARORSZÁGI

NAGY NEMZETI

ZARÁNDOKLATRA

ismét a North German Lloyd egyik Express hajóját választotta

A hajó nevét, az indulás pontos idejét, valamint a részletes feltételeket rövidesen közölni fogjuk

HAMBURG AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

HETI SZEMLE

(Folytatás az 5-ik oldalról)
hívott sztrájkokat az állam-
ban már erősen unják és ellen-
zik.

HASONLÓAN
SZERENCSETLEN

próbálkozásnak tartjuk azo-
kat a picketeléseket, amelyeket
egyes autógyárak körül jelen-
leg a szervezethez nem tarto-
zó munkások vagy a tagság-
díjakkal hátralekös munkások
ellen rendeznek.

Természetesen sem azt nem
helyeseljük, hogy szervezethez
nem fizetik lehetőleg pont-
dolgoznak az autó gyárakban,
sem azt, hogy a tagságdíjakat
nem fizetik lehetőleg pont-
osan, akik a szervezethez tar-
toznak.

De minden körülmények kö-
zött ragaszkodni kellene a mun-
kásságnak a fennálló és ér-
vényben levő szerződésekhöz,
amelyekben azt vállalták, hogy
ilyen picketelések nem lesznek.

Ha szerződéseiket soha nem
tartják be a munkások, akkor
hasztalan mennek majd pa-
naszra később, mikor rájuk
nézve alkalmas időben a
munkaadók fogják a szerződés-
eket megszegni.

A VASUTAK ÉS VASUTI

munkások tárgyalásai nem
sokkal haladnak előre. A vasut-
társaságok a könyvekkel bizo-
nyítják, hogy feltétlenül bér-
vágásra van szükségük, ha a
csődöt el akarják kerülni, vi-
szont a munkások azt bizo-
nyítják, hogy a csődbe így is
besznek.

Jogos és méltányos, hogy
a munkás legyen tisztában a
munkaadó anyagi lehetőségei-
vel, de nem látjuk annak a jo-
gosságát a jelen esetben.

Évtizedek óta köztudomásu,
hogy a vasutársaságok a kö-
zönséget, a bankárok a vasut-
társaságokat meztelenre ra-
bolták s nem látjuk a jogos-
ságát, hogy a multnak ezeket
a súlyos bűneit megszenvedjék
a munkások. Ebben az esetben
a vasutak kereset-képessége
nem lehet fokmérője a bérek-
nek.

Ezzel szemben bizonyos az,
hogy a munkások nemcsak a
bérek megállapításánál raknak
terheket a vasutakra, hanem
azokkal a törvényekkel is, a
melyek felesleges munkásokat
is kényszerítenek a vasutakra.
Ezen a téren feltétlenül en-
gedményeket kell tenniük s ta-
lál elfogadhatnak egy 15 szá-
zaléknál sokkal kisebb bérvá-
gást.

MAGYAR AMERIKA
LÁZBAN

ég és a saját nyomorúságun-
kat feledve, egész lelkünkkel

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

BANYÁSZLAP OLVASÓ. —
A csehek soha nem birták Ma-
gyarországot s bár Husz János
cseh vallásalapító egyházának
voltak Magyarországon is kö-
vetői, nem lehet azt állítani,
hogy a csehek magyar refor-
mátus templomokat birtak vol-
na. — 2. Zita királyné olasz
nemzetiségű.

ÉRSEK JÓZSEF. — Isten
hozza. Hogy volt és hogy van?
Megkaptuk, köszönjük, utasi-
tása szerint könyveltük. Szíves
üdvözlét.

GYÖRFY ALBERT. — Kö-
szönet és szíves üdvözlét. El-
megy idejében.

ÉRDEKLŐDŐ. — Szórol-szó-
ra az volt a sürgönyben, hogy
"mellette vannak hazája tag-
rainak a védelmében." Vagyis
a magyar revízió ellen kíván-
ják védeni a cseh határokat a
magyar nyelvű kommunisták.

TÁRKÁNYI GÁBOR. — Kö-
szönet, utasítás szerint köny-
veltük, borítékok mennek. Szív.
üdv.

NÉMETH JÁNOS. — Hálás
köszönet, kijavítottuk.
Mrs. MARY RODY. — Kö-
szönet és szíves üdv.

GALL IMRENE. — Köszö-
net, megkaptuk. Naptár meg
időben.

TULAI JÁNOS. — Köszönet
testvér.

DOMOKOS MÓZES. — Utá-
sítás szerint könyveltük. A pa-
pírra több is ráfért volna. Szí-
ves üdvözlét.

TÓTH KÁLMÁN. — Köszö-
net testvér.

JENEY GÉZA. — Most nem
arról van szó, hogy milyen vál-
tozás szükséges otthon, hanem
arról, hogy nagyobb legyen az
"otthon" és tisztességes ma-
gyar ebben a kérdésben csak
egy igazságot ismer. Szív. üdv.

SURÁNYI ANDRÁS. — Több
szerencsét az új helyen, test-
vér.

ELIZABETHI MAGYAR. —
Gratulálunk hozzá, hogy Fehér

azt figyeljük, hogy mit kap
vissza Magyarországot az első
revíziós lépéssel.

Sok honfitárs számára nehéz
most a térlenség, sokan gyüle-
seket, demonstrációkat akar-
nak és úgy érzik, hogy "nem
teszünk" eleget most, mikor
az Óhaza arra rá van szorul-
va.

Véleményünk szerint a nyil-
vános demonstrációt kerülni
kell két okból. Az egyik az,
hogy ennek a nemzetnek a ro-
konszenve most Csehország
mellett, illetve Hitler ellen
van és minden magyar tünte-
tést úgy vennének, mint amely
a közvélemény ellen és a né-
metek mellett van.

Jóskát kilökték. Nem is sza-
bad többé a Benes szövetség-
seit magyarok közé engedni.

VÁRY MIHÁLY. — Hálás
köszönet, testvér.

CETO LAJOS. — Tőlünk
rendben elment, ott kallódott
el. Elküldtük. Köszönet és szív.
üdv.

MAGYAR ANDRÁS. — Kö-
szönet és szíves üdvözlét. Why
can't Lou's write me now?

MIHALI JÓZSEF. — Elmegy
testvér, időben. Köszönet.

**MINDENKINEK — MINDEN-
HOL.** — Rendelje meg a nap-
tárakat mindenki időben. Tör-
lesszen minden hátralekös eb-
ben a hónapban.

Mrs. NÉMETH. — Átírtuk a
címet. Szeptember 1. Szív. üdv.

BODIS GÉZA. — Hogy van-
nak? A beirt címre meghosz-
szabítottuk a lapot. Szeret-
tel üdvözlök ott mindenkit.

Mrs. ANDREW GÁSPAR. —
Many thanks. Almanac will be
mailed in time. Regards.

GAZDAG JÁNOS. — Köszö-
net testvér. Lesz naptár is.
Szív. üdv.

TATAY ISTVÁN. — Hálás
köszönet, testvér.

VIRÁG GÁBOR. — Utasítás
szerint könyveltük. Köszönet.

NYILAS ANDRÁS. — Hálás
köszönet, testvér.

BIRÓ FLÓRIÁN. — Szégyen-
em, hogy nem akart bejönni,
én nem mennék el úgy az Ön
háza előtt és máskor, remélem,
Ön sem teszi meg. Egyébként
köszönet és szíves üdvözlét.

BÓDIS JÁNOS. — A naptár
elmegy időben, testvér.

DANCS JÁNOS. — Köszönet
és szíves üdvözlét.

BOROS LAJOS. — Köszönet,
testvér.

NYUGTÁZÁSOK

Alább megnevezett testvérek
küldtek a Magyar Bányászlap-
ra előfizetést a saját vagy a
mások részére a mult héten:

Domokos Mózes, Prenter;
Györfy Albert, Adena; Tulai
János, Sabraton; Tatay István,
Clymer; Novák Lajos, Eliza-
beth; Magyar András, Skelton;
Tóth Kálmán, Holden; Youn-
ger György, San Francisco;
Virág Gábor, Morgan; Kabai
János, Majestic; Elonka Mi-
hály, St. Louis; Biró Flórián,
Flint; Gazdag János, Newfield;
Németh János, McMechen; Gás-
pár András, Canonsburg; Mrs.
Mary Body, Hollidays Cove;
Váry Mihály, Omar; Tárkányi
Gábor, Beauty; Rába József,
Tiltonville; Gáll Imre, Cap-
tina; Kastély András, Detroit;
Mihály József, Roda; László
László, Gary; Boros Lajos,
Blaine; Kalincák István, Quinton;
Nylas András, Springfield;
Ceto Lajos, Ward; Érsek József,
Adena; Ellis Mihály, Rayland;
Kish András, Brady.

Hálás köszönet, testvérek.

NÁSZ NAGY LAJOSÉKNÁL

Bizonyára érdeklődéssel és
örömmel olvassák a jelenleg
Hammond, Ind. lakó Nagy La-
joséknál nagyszámú bányász ha-
ráit, hogy a Nagy családban
nász volt a héten.

Nagy Fanny esküdtött örök
hűséget Bognár Gyulának s
ugyanakkor esküdtött Bognár
Gyula nővére, Juliska, örök hű-
séget Alvin Murphysnek, úgy,
hogy kettős esküvőt tartottak.

A megható ünnep a May-
wood baptista templomban
folyt le s az egyházi szertartás
után frissítőket szolgáltak fel
a helybeli és vidéki vendégek-
nek, akik közül sokan voltak
Garyból, West Pullmanból és
East Chicagóból is.

Nagy Lajosék 1921-től 1924-
ig Himlervillen laktak és kü-
lönösen abban az időben sze-
reztek a bányászok közt több
száz kedves ismerőst és jóbará-
tot maguknak.

A bányászok is nevében is
szerencsét kívánunk az új pá-
roknak és az örömszlóknek.

NAGY SÁNDOR MEGHALT

Meghalt Nagy Sándor öreg
bányász és bár hosszú évek óta
bucsu vett nemcsak a bányá-
tól, hanem a bányavidéktől is,
visszavágyott oda nyugodni.

Nagy Sándor évek óta Det-
roitban lakott, Detroitban él
a családja, de úgy intézkedett,
hogy halála után tetemét W.
Virginába szállítsák.

Kidült barátunk régi ameri-
kás s mindvégig élénk részt
vett a magyar munkában s
különösen tevékeny tagja volt
a Br'dgeporti Szövetségnek, a
amelynél többször tisztséget is
viselt.

Régebben betegeskedett, csa-
ládja nagy szeretettel ápolta,
de a leg gondosabb ápolás is
csak arra szolgált, hogy éle-
tét valamivel megnyújtsa, egé-
szén megmenteni nem tudták.

Nagy részvétellel bucsuztak
tőle a detroiti magyar kolónia
tagjai és bizonyára hasonló
nagy részvétellel értesülnek a
haláláról a bányászok.

STATEMENT

of the Ownership, Management, Cir-
culation, etc., required by the Acts
of Congress of August 24, 1912, and
March 3, 1933, of Magyar Bányász-
lap published weekly at Detroit,
Michigan for October 1, 1938.

State of Michigan ss.
County of Wayne }
Before me, a Notary Public in and
for the State and county aforesaid,
personally appeared Nicholas Na-
dassy, who, having been duly sworn
according to law, deposes and says
that he is the Business Manager of
the Magyar Bányászlap and that
the following is to the best of his
knowledge and belief, a true state-
ment of the ownership, management,
etc., of the aforesaid publication for
the date shown in the above caption,
required by the Act of August 24,
1912, as amended by the Act of
March 3, 1933, embodied in section
537, Postal Laws and Regulations,
printed on the reverse of this form,
to wit:

1. That the names and addresses of
he publisher, editor, managing editor,
and business managers are:
Publisher: Associated Hungarian
Weeklies of America, 5502 West Jeffer-
son Ave, Detroit, Michigan.
Editor: Martin Himler, 5502 West Jeffer-
son Ave, Detroit, Michigan.
Business Manager: Nicholas Na-
dassy, 5502 West Jefferson Ave, Det-
roit, Michigan.

2. That the owner is: Associated
Hungarian Weeklies of America, 5502
West Jefferson Ave, Detroit, Mich.
Martin Himler, 5502 West Jefferson
Ave, Detroit, Michigan.

3. That the known bondholders,
mortgagees, and other security hold-
ers owning or holding 1 per cent
or more of total amount of bonds,
mortgages, or other securities are:
None.

4. That the two paragraphs next
above, giving the names of the own-
ers, stockholders, and security hold-
ers if any, contain not only the list
of stockholders and security holders
as they appear upon the books of the
company but also, in cases where
the stockholder or security holder
appears upon the books of the com-
pany as trustee or in any other fi-
duciary relation, the name of the
person or corporation for whom
such trustee is acting is given; also
that the said two paragraphs contain
statements embracing affiant's full
knowledge and belief as to the cir-
cumstances and conditions under
which stockholders and security hold-
ers who do not appear upon the
books of the company as trustees,
hold stock and securities in a cap-
acity other than that of a bona fide
owner; and this affiant has no reason
to believe that any other person
association, or corporation has any
interest direct or indirect in the said
stock, bonds, or other securities than
as so stated by him.

NICHOLAS NADASSY.
Sworn to and subscribed before
me this 3rd day of October, 1938.
EUGENE WEINBERGER,
Notary Public
(My commission expires
July 31, 1940.)

INGYEN PRÓBA
REUMA ELLEN

Kiflinő módszerünk
van a reuma ellen és
a lap bármelyik olvasó-
jának elküldjük, ha ír-
erte. Ha lábai fájnak,
ha izületi merevek,
vagy érzékenyek,
minden időtartamánál
kinakot kell eltérnie,
itt az alkalom, hogy
ezt az olcsó, egyszerű
módszert kipróbálja, a
mely sok száz embe-
ren segített már.

Szívesen küldünk önnek egy TEL-
JES csomagot 7 napl INGYENES
próba és ha többet is akar hasz-
nálni, megrendelheti csekély összeg-
ért. Használja 7 napl INGYEN a mi
költségünkön. Küldje be nevét és
címet azonnal a ROSSE PRODUCTS
CO., 2708 W. Farwell Ave., Dept.
H-3, Chicago, Ill. címre.

10 FONT ÉRETT
leveles pipadobány és pipa \$1.50.
Fizessen a dohánnyért és a posta-
költséget. Mikor megkapja.
HICKORY RIDGE FARMS
FULTON, KY. Dept. M-3.

SZT. ERZSÉBET ÁRVA ÉS AGGMENHÁZ

Hutter Károly, régi gazdász
rásban beteresztette az ár-
vaatyának jelentését aggmen-
dejéről. A farm mindössze 29
aker. Termett 125 bushel buza
és 30 bushel rozs. Az árvaház-
ba eddig a farmról be lett
hozva 96 bushel paradicsom.
A burgonyatermést Mr. Hutter
100 bushelra becsüli. A ten-
geri termés leartatása folyamata-
ban van és az eredmény kielé-
gítő. Több kocsirakomány ta-
karmány répánk is lesz, tehát
nincs semmi nehézség abban
a tekintetben, hogy jószág-ál-
ományunk tavaszig jókarban
legyen tartva. Eddig eladtunk
az év folyamán két borjut, az

összel még egy harmadikat is.
Annak dacára, hogy több száz
csirke és kacsza el lett adva,
vagy elhasználva, még mindig
van körülbelül 250 csirke és
több mint 50 kacsza. A konyhai
vetemények szintén bőségek
voltak. Az idén bevetendő buza-
földünk és még egy másik jó-
kora darab, teljesen megszánt-
va, boronálva, készen van a ve-
tésre. Műtrágyára ezidén nem
lesz szükségünk.

Ime, csak néhány pont az
aggmenházi farm gazdasági
felügyelőjének jelentéséből.

**Saint Elizabeth Hungarian
Orphanage and Home
for the Aged**
8423 South St., Detroit, Mich.

EGYHÁZI HIREK

LOGAN ÉS VIDÉKE
MAGYAR EV. REF. EGYHÁZ
HIREI

Közl: Novák Lajos, lelkész

ÁRVAHAZI VASÁRNAP. Lo-
gani egyházunkban október hó
16-án tartunk Árvaházi Vasár-
napot, amikor Dr. Nánássy La-
jos árvaatyá személyesen fog
megjelenni közöttünk, hogy a
Bethlen Otthon ügyét képvé-
selje és velünk találkozzon. Az
ünnepi istentiszteleten, amely
éjtel 3 órakor kezdődik, Dr.
Nánássy Lajos árvaatyá fog
prédikálni. — Logan és vidéke
magyarsága a mult évben gyö-
nyörű tanubizonyítást tett
adományával az árvaház érde-
kében. Most ismét alkalom ada-
tik, hogy e szép uton halad-
junk. Egyházunk törekvő tag-
jai látogatást tesznek a ma-
gyar testvéreknél. Tegyük ele-
get kérésüknek és fogadjuk
őket szívesen.

MONCLO. Az árvaatyá és
egyházunk lelkésze szombaton,
október 15-én tesznek látoga-
tást a moncloi testvéreknél ár-
vaházunk érdekében. Este 7
órákor istentisztelet az iskolá-
ban, amelyen Dr. Nánássy ár-
vaatyá fog prédikálni.

RED JACKET. Dr. Nánássy,
az egyház lelkésze kíséretében
vasárnap reggel, október 16-án
fogja meglátogatni a Bethlen
Otthon érdekében a red jacketi
testvéreket. Istentisztelet dél-
előtt 11:30-kor lesz a red jacketi
templomban. Dr. Nánássy hir-
deti az Igét.

MAGYAR ÜNNEPÉLYUNK.
Gyönyörű őszi hangulatban
zajlott le október 6-ikának em-
lékére rendezett magyar ünne-
pélyünk. Műsorunk a következ-
ő volt: Üdvözlét — Novák La-
jos, lelkész. Magyar Himnusz
— a közönség. Hegedű játék —
S. J. Köenck. Magyar csoport-
tánc: Kovács Margit, Bodó
Sára, Veres János, Szilveszter
Anna, Veszprémi Lujza, Nagy
József, Németh Mariska és Ve-
res Ágnes. Táncduett: Veres
János és Veres Ágnes. Demjén
Ferenc magyar cserkész kitün-
tetése — Tábornok Oscar. Hege-
dű duett: Veres Mihály és Veres
Pál. Ének duett: Király Lujza és
Király György. "Magyarorszá-
gi Utam" beszámolót tartott
Veszprémi Géza, a Református
Egyesület pályadíj nyertese.
Szavazati verseny: Kovács Já-
nos és Veszprémi Lujza nyerte-
sek, bírák: Vágó József, Tóth
András és Andreánsky testvé-
rünk. A szereplőket tehetség-
gükkért köszönet illeti. A díjak
nyertesei Edward Herr, Holden,
1st prize. Varga Károly, Hol-
den, 2nd prize és Kish József-
né, Rossmore 3rd prize. A ven-
dégcsere szíves pártfogását és
a buzgó testvérek adományait
és fáradságát szeretettel kö-
szönjük.

URVACSORA OSZTÁS. Az új
bor emlékére való Urvacsora
osztást a következő sorrendben
kivánjuk megünnepelni: Va-
sárnap, október 23-án délelőtt
10 órákor Monclon az iskola-
helyiségben; Vasárnap, október

30-án éjtel 3 órákor Logan-
ban; Vasárnap, november 6-án
reggel Red Jacketen.

LÁTOGATÁS. Egyházunk lel-
késze és annak prebyterei meg-
kezdtek az őszi látogatásokat
az egyháztagoknál. A látogató-
sok célja: minden egyháztaggal
megbeszélni egyházunk fontos
ügyeit.

A MORGANTOWNI
MAGYAR EV. REF. EGYHÁZ
Lelkész: Harsányi Andor

Mult vasárnap, szeptember
25-én egyházunk női egylete
rendkívüli gyűlést tartott, a
melyen újonnan szervezte ma-
gát alkotmánya által s amely-
re nagy szükségét érzett. A
szabályok kidolgozását a gyű-
léseket lelkipásztor végezte.
Ezek után női egyletünk a szá-
bályok alapján működni fog s
így el lesz hárítva minden za-
var és félreértés. A női egylet
tagjai bizalommal néznek a
jövőre s érzélik, nagy munkát
fognak kifejtetni szeretett egy-
házuk érdekében.

Ifjusági körünk szépen halad
a Falu Rossza című szindarab
betanulásával, melyet pár hét
mulva számít, színre hozni a
morgantowni Junior High
School színpadán. — Ifjusági
körünk "Halloween Partyt"
tart a Tatár Tamás road
Houseban, amelyen minden tag
egy vendéget hoz majd magá-
val.

Ifjusági körünk énekkara a
közel napokban szervezve lesz,
mely úgy istentiszteleteken,
mint temetéseken fungálni fog
s így ékesíteni fogja egyházi
életünket. Azon ifjak, akik az
énekkarba óhajtanak beiratkoz-
ni, a következő istentisztelet al-
kalmával jelentkezzenek a lel-
késznél.

Egyházunk október hó 15-én
születi bált rendez a morgan-
towni régi Moose templomban,
a Píra Streeten, közel a Wal-
nut Streeti hidhoz. Felkérjük a
magyar ifjakat, jelenjenek meg
magyar népviseletben, hogy
szerepelhessenek mint csősz-
leányok és fiúk.

Egyházunk megtartotta az
október 6-át, nemzetünk gyász
napját a Moose templomban,
a melyen szép számban jelen-
tek meg.

KÉT UJJÁT VITTE EL
A BANYA BALESET

A pennsylvaniai Spangler
bányatelepen a lejárókk Ray
Tronklet 30 éves bányásznak
jobb kezéről két ujját levágtott.

HALVA TALÁLTÁK
A TÁNCTEREMBE

Gallitzinben a Polish Hall-
ban, amelyet csak táncolásra
használnak, halva találták
Charles Izrael 52 éves bá-
nyászt. Testén kúlerőszaknak
nyoma nem volt.

EGGYEL KEVESEBB LETT
A BANYABÁRÓK SZÁMA

A Lehigh Valley Coal Com-
pany alelnöke és üzemigazga-
tója, Lewis A. Tompkins 73
éves korában szívbajban meg-
halt.

MINDIG

Bizalommal Fordulhat

AZ AMERIKAI MAGYAR
REFORMÁTUS EGYESULET
WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI
OSZTÁLYAIHOZ

ha tökéletes biztonságu életbiz-
tosítást akar magának vagy családja
tagjainak. Beállítás 1-től 60 éves
korig. A rendes biztosítás mellé
baleset és 45 éves korig beteg-
segély biztosítás is szereshető.

Kerületi szervező:
TUSAI B. MIHÁLY
105 Maple Avenue
Morgantown, W. Va.

POCAHONTAS, VA.
Megbízottunk:
KOVÁCS PÁL
Box 301

RED JACKET, W. VA.
Megbízottunk:
MOSOLYÓ ISTVÁN
Box 113

MORGANTOWN, W. VA.
Megbízottunk:
CSERNOK MIKLÓS
Box 26
Purslove, W. Va.

DOBRA, W. VA.
Megbízottunk:
VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

THORPE, W. VA.
Megbízottunk:
RADNÓCZY JÓZSEF
Box 253

LYNCH, KY.
Megbízottunk:
BARTHA GÁBOR
Box 784

CAPELS, W. VA.
Megbízottunk:
BUCKMAN SÁNDOR
Box 25

FARMINGTON, W. VA.
Megbízottunk:
BALINT LAJOS
Box 561

BARRACKVILLE, W. VA.
Megbízottunk:
BENDZSÁK KÁROLY
Box 218

LOGAN, W. VA.
Megbízottunk:
VESZPRÉMI GÉZA
Box 32
Monaville, W. Va.

RIVESVILLE, W. VA.
Megbízottunk:
MOLNÁR JÓZSEF
Box 182

HELEN, W. VA.
Megbízottunk:
HAJNAL JÓZSEF
Box 82
Skelton, W. Va.

BOOTH, W. VA.
Megbízottunk:
SÁRKÓZI IMRENE
Box 84</